

POZOR ČITATELJI!

Vsled pomanjkanja prostora na 2. in 3. strani v današnji številki, je najti "Razmotrivanja za XIII. konvencijo K. S. K. J." na 7. (sedmi) strani lista.

Lokalne vesti.

Minuli ponedeljek dopoldne, dne 11. t. m. je bilo v Chicago prepeljano truplo pokojnega rojaka Frank Demšarja, ki je umrl dne 9. t. m. v Collinwoodu blizu Clevelanda, Ohio po 3 mesečni bolezni — jetiki v najlepši moški dobi 31 let.

Pokojnega rojaka Frank Demšarja so tukajšnji Slovenci dobro poznali, ker je živel svoječasno tukaj neprestano pet let in je spadal tedaj k društvu sv. Štefana št. 1. K. S. K. Jednote. Prerano umrl rojak Frank Demšar se je nato preselil iz Chicago v St. Louis, Mo. kjer mu je po zimi 1. 1915. umrla njegova žena in edini otrok tudi za jetiko; za tem je pa živel zadnjih 9 mesecev v Clevelandu, O.

Društvo sv. Vida št. 25. K. S. K. Jednote, h kateremu je pokojni na zadnje spadal, ga je minulo nedeljo spremilo korporativno z zastavo na kolodvor, odkoder je bilo truplo prepeljano v Chicago v spremstvu prvega in največjega slov. pogrebnišča A. Grdina.

Pokojnik zapušta tu v Chicago svojo sestro omoženo Omerzel in svaka Maks Omerzel, v starem kraju pa mater, 3 sestre in 3 brate, ki se nahajajo v vojni.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. dop. ob 9. uri s črno peto sv. mašo zadušnico, iz slovenske cerkve sv. Štefana na Resurrexion pokopališče v Summit, Ill. Truplo pokojnika teži sedaj pri pogrebniku A. Linhartu; v petek ga bodo prepeljali v hišo Maks Omerzel na 1843 W. 23 St. kjer bo ležalo do nedelje jutraj, ali do pogreba.

Člani društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo tega pogreba in da skažejo na ta način zadnjo čast svojemu bivšemu članu in soprobru, ki je umrl daleč izven naše domače kraje, a je vendar želel počivati za vedno v Chicago.

Naj v miru počiva! Blag mu spomin!

Društvo v. Alojzija šte. 47. K. S. K. Jednote je imelo minulo nedeljo svojo redno mesečno sejo, katere se je udeležilo številno članov. Na tej seji se je vršila med drugimi točkami dnevnega reda tudi volitev delegata za prihodnjo konvencijo K. S. K. J. Delegatom je bil enoglasno izvoljen zastopnik društva sobrat Martin Nemanich.

Vsled želje nekaterih članov društva, se je za letošnje poletno dobo spremenilo tudi čas mesečnega zborovanja. In sicer se bodo zasedanja vršila seje tega društva vsako drugo soboto v mesecu namesto ob nedeljah. Ta sprememba velja za poletno dobo, mesec julij, avgust in september, kar naj članstvo društva vzame na znanje. V poletnem času je vsako rad prost ob nedeljah, zaradi tega se je naredilo to spremembo. Upati je, da bodo seje ob sobotah dobro obiskane.

Društvo sv. Alojzija je tudi doletilo poslato delegacijo, sestoejo iz 5 odbornikov na slavnostno društvo sv. Janeza Krstnika št. 11. K. S. K. J. v Aurora, Ill., ki se vrši dne 24. t. m. povodom blagoslovljenja in razvitja nove zastave.

Člani dr. sv. Alojzija št. 47 naj izvolijo tudi vpoštevati današnje naznanilo II. tajnika John Kramarja, ki se je te dni preselil na 2655 So. Kolin Ave.

Šele pred nekaj meseci v Chicago ustanovljena Slovenska godba priredi v soboto, dne 16. t. m. v Hoerberjevi dvorani na Blue Island Ave in 21 Pl. svojo prvo ali

ustanovno veselico s plesom in prosto zabavo. Vstopnina znaša za osebo 25c, dame v spremstvu moških proste. Prijatelj slovenske godbe dobrodošli!

Klub slovenskih "piparjev", ali kadilcev priredi v nedeljo, dne 17. t. m. svoj prvi letni piknik, ali izlet v Riverside, ob Harlem ave. sredi senčnatga gozdiča na prostem. Postrežba in zabava bo izborna. — Kdor se nemerava udeležiti tega izleta, naj se takoj zgleda pri gostilničarju Martin Nemanich, 1900 W. 22. Street.

Ameriške vesti.

Važno glasovanje pri J. S. K. J.

Kakor znano, se je vršilo pri J. S. K. J. meseca maja splošno glasovanje za spremembo imena Jednote, jeli naj se isto prekrsti v Jugoslovansko Podporno Jednoto, ali naj ostane še staro ime Jugoslovanska Katoliška Jednota.

Ker je pri tej Jednoti tudi lepo število članov naše K. S. K. J., hočemo pri tej priliki ob kratkem navesti izid tega zanimivega glasovanja. Istega se je udeležilo 90 društev, 6 pa ne. Za spremembo je bilo oddanih izmed celokupnega števila od 63 društev 879 glasov za staro ime pa od 90 društev 3116 glasov, torej so ostali reformatorji označene Jednote za 2237 glasov manjšine. — Komentarja k temu menda ni potreba! — Pravična in dobra stvar, ali staro ime je zmagalo na celi črti; novo ime je pa sijajno propadlo. Menda se ne bo vsled tega pritožilo društvo št. 104 J. S. K. J. na kako višje instanco, ali inštanco — blamaže!

Velika katastrofa v rudniku.

Butte, Mont., 9. junija. — Sinoci je nastal v bližnjem "Speculator" rudniku požar vsled pokvarjenih električnih žic. Ogenj se je zanesel v dolenjih rovih, vsled česar je bil ves rudnik mahoma napolnjen z dimom, plameni, in plinom.

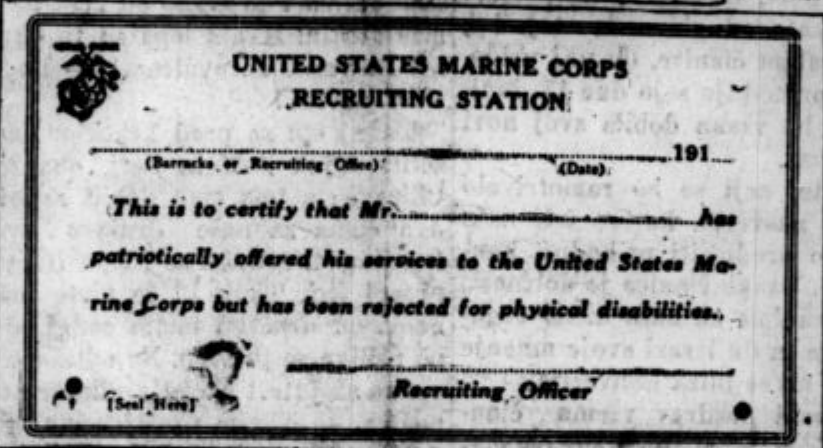
Ko se je po mestu raznesla novica o tej nesreči, se je prebivalstva polastil nepopisen strah, kajti marsikdo je mislil, da je našlo smrt v onem rovu več sto rudarjev. Ob času nastalega ognja je delalo v onem rovu nočni "shift" 415 rudarjev; od teh se je še pravočasno rešilo 213, ostali so pa še sedaj zajeti v goreči podzemeljski pasti. Ogenj se razširja tudi proti "Diamond" rudniku, kjer je gotovo zahteval tudi nekaj človeških žrtev.

Rešilno moštvo se je takoj podalo s svojimi aparati in pripravami v notranjost "Speculator" rova namenoma rešiti po ognju zajete rudarje, kojih prilmanjku je še 167. Ravnateljstvo te bakrene družbe je v silnem strahu, če se je teh 167 rudarjev še pravočasno rešilo v pogled vodeči "High Ore" rov, ali ne; v nasprotnem slučaju so morda že vsi zadušeni vsled tega stega dima? Da bi se nesrečnike tem preje rešilo iz nevarnosti, se je rešilnemu moštvu pridružil še oddelek vojaštva, poleg tega so brzojavili tudi v Red Lodge in Colorado Springs za pomoč.

Prva dva rudarja, katere so dovedli na površje sta bila John Coffeemelten in John Boyce; označena dva sta pripovedovala, na kak slučajen način sta utekla smrti med gostimi oblaki dima.

Veselo poročilo.

Ko smo čitali o tej rudniški katastrofi, je nas navdala silen strah, da se je morda v gorečem "Speculator" rovu ponesrečilo tudi več naših rojakov. V Butte, Mont. je namreč precej številna slovenska naselbina, kjer ima tudi naša K. S. K. J. svoje podrejeno društvo sv. Janeza Krstnika št. 14 brčevče nad 200 članov. V to svrho smo minulo nedeljo brzo-

javili predsedniku tega društva sobrat Anton Terpinu. Čez par ur zatem je dobilo uredništvo našega lista že sledeče veselo poročilo: "Imed članov našega društva se ni nihče ponesrečil. Vse v redu. A. Terpin, preds."

Registracija.

Glasom dosedanjih, še nepopolnih poročil iz raznih držav, se je minuli torek, dne 12. t. m. registriralo okrog 10,500,000 mladeničev in moč v starosti od 21. — 31. leta, to pa ameriških državljanov in inozemcev skupaj. Število registrirancev v mestu Chicago, Ill. znaša 301,284, cele države Ill. pa 672,498. Od teh je bilo 549,013 belokožev, 22,289 zamorcev, 95,145 inozemcev in 6051 podanikov iz Nemčije. Za oproščanje od vojaške službe se je izmed vseh teh prijavilo 333,673 registrirancev.

Izjava predsednika Wilsona.

Washington, D. C. 9. junija. — Predsednik Wilson je poslal te dni brzojavnim potom našemu poslaniku v Petrograd noto za začasno rusko vladu; vsebina te predsednikove izjave je bila še le danes dana v javnost. Ista vsebina je točke in pogoje, vsled katerih se Združene države bojujejo z nemško vladu. Predsednik Wilson izjavlja, da se ameriško ljudstvo bori:

- 1) Za osvoboditev narodov po vsem svetu in odpravo avtokracije.
- 2) Samovladanje narodov in neovirani razvoj istih.
- 3) Za uničenje nemške spletarske mreže, ki ovira svetovni mir in svobodo.
- 4) Za prečrtanje namena Nemcev, da bi svojo mejo raztegnili iz Berlina tja do Bagdada.
- 5- Odločna prepoved, da naj se po končani vojni ne uvede več takozvanega "Status quo"; evropski zemljevid naj bi se po vojni do cela preuredil in predurjal.

Predsednik Wilson je v tej izjavi omenil, da Američani s to vojno nikakor ne zahtevajo kakkega materijelnega dobička, ali samo pesti tuje zemlje.

Združene države bodo pač pri svoječasnem se vršči mirovni konferenci odločno zahtevale:

- 1- Da se ne sme siliti nobenega

naroda, ali ljudstva, da bi moral živeti pod suvereniteto ali vladu, pod katero noče živeti.

2) Da se ne sme nobenega ozemlja premenjati drugače, če se ne zagotovi ljudstvu istega ozemlja ali pokrajine svobode in možnosti do obstanka.

3) Vojne odškodnine naj se ne nalaga drugače, kakor samo onim oblastim, ki so vsled svoje lastne krivde povzročile kako škodo.

4) Moč vladarstva se bo zopet podelilo samo onim, ki bodo skušali vzdrževati bodoči trajni svetovni mir in pospeševati srečo človeštva.

5) Ko se bo vsa ta blaga načela odobrila in priznala, naj se vsi osvobojeni narodi s svojimi silami združijo v mednarodno ali svetovno Ligo miru in pravice, ki naj bi za vedno odvrčala svetovne spore in vojno.

V tej svoji izjavi ni predsednik Wilson nič naravnost omenil glede Belgije, uničene Srbije, Črne gore in Rumunske. Razume se pa iz njegovih zahtev, da se bo moralo po vojni vse te države nazaj vrniti in postaviti na stališče, kakoršnega so zavzemale pred vojno. Skoro gotovo bodo morali dati Nemci Francozom nazaj tudi Lotaringijo in Alzaško; Avstriji pa morda Italijanom samo južni del Tirolske.

Predsednik Wilson obljublja v svoji zadnji izjavi, da bo deloval na to, da se podeli Poljski zopet samoupravno vladu; Čehom in Hrvatim je tudi obljubljena avtonomija ter nekaterim drugim manjšim narodom Avstro-Ogrske monarhije (Morda tudi Slovencem!) — Rumunski se namerava priključiti del Sedmograške (Transilvanije), Armence se bo pa rešilo iz turškega jarma.

Razni diplomatje so pri tem celo mišljenja, da se bo podelilo po vojni tudi Irski popolno neodvisnost in svobodo.

Roparji odvedli milijonarju otroka.

Springfield, Mo., 9. junija. — Neka dobro organizirana družba roparjev je že pred več dnevi odvedla edinega 14 mesecev starega sinčka premožnega bankirja J. Holland Keet. Svoj človeški plen so imeli roparji skrit na neki farmi in so zahtevali od očeta

Photos by Marine Corps Pub. Bureau

V ZNAMENJU DOMOLJUBJA.

Od 10. do 16. t. m. se vrši po raznih ameriških mestih "Mornarični teden" za nabiranje prostovoljcev. — Vlada Združenih držav je uvedla za one domoljubne državljane, ki že služijo pri mornarici posebne napisne karte, katere lahko njegovi sorodniki javno obesijo na vrata njegovega stanovanja. Napis take tablice vidimo v gornji sliki na levo, na desno je pa družina dotičnega mornarja. Vojaška oblast izdaja tudi posebne listke takim mladeničem in moštem, ki so se prijavili za mornarico, pa so bili zavrnjeni vsled telesne nesposobnosti. Odtis takega listka vidite na levi strani zdolej.

odkupnino, če hoče, da dobi otroka živega nazaj. Navzle marljivemu iskanju in zasledovanju ni bilo šerifom mogoče dobiti to roparsko družbo v pest. Pač so pa našli danes truplo ukradenega otroka v nekem studencu na Greenshaw farmi.

Nemški zarotniki obsojeni.

Philadelphia, Pa., 9. junija. — Zvezna velika porota je danes tukaj obsodila Maks D. Thierichens-a, bivšega kapitana zasežene nemške pomožne križarke "Prinz Eitel Friedrich". Zaeno s tem kapitanom so bili obsojeni tudi njegovi zavezniki: Adalbert K. Fischer, Mrs. Helena Fischer in Henrik K. Rohner. Preiskava je dognala, da so označeni nemški zarotniki skrivoma pošiljali in dajali blago nemškim parnikom.

Potres v San Salvadorju.

New York, N. Y., 9. junija. — Danes je dobila tvrdka Bloom Bros., ki zastopa republiko San Salvador brzojavno poročilo, da mesto San Salvador ni bilo dne 8. t. m. popolnoma uničeno od potresa, da znaša število mrtvih le nekaj nad 200; potres je najbolj divjal v okolici mesta, vsled česar so porušene skoro vse hise.

Italijanska komisija.

Washington, D. C., 9. junija. — Italijanska vojna komisija, ki se mudi tu v Združenih državah že par tednov, je imela danes svoje zadnje posvetovanje z zastopniki ameriške vlade. Italijani so trdno prepričani, da jim bodo šle Združene države še v bodoče na roke s tem, da jim bodo dale na razpolago denar, živež in parnike. V ponedeljek, dne 11. t. m. se bo podela označena italijanska komisija proti osrednjemu zapadu obiskat razna znana mesta.

Vojni davek na bančne čke.

Washington, D. C., 11. junija. — Senatski finančni odsek je stavil danes v svojo davčno predlogo točko, da bodo morale vse banke rabiti posebne 2 centne znamke pri svojih čekih in "draftih" od \$5.00 naprej na ta način namerava vlada dobiti letno do \$10,000,000 vojnega davka.

Vojni davek na sladkor bo znašal pol centa pri funtu, na kavo 2c, na čaj 5c, na kakao pa 3 cente.

Inozemske vesti.

Italijani poraženi.

London, Anglija, 8. junija. — Kakor se poroča iz avstrijskega glavnega armadnega stana, so izgubili Italijani tekmo zadnjih 3 dni na goriški fronti 10 tisoč mož. Poročilo se glasi sledeče: Ko je skušal večeraj sovražnik napasti naše čete v vipavski dolini in na kraški planoti, je naletel pri tem na silen odpor in poraz. Avstrijske čete so vse silne napade junško odbile in pri višini Jamiano raztegnile svoje pozicije.

Samo tekmo zadnjih 3 dni smo odvedli v vojno jetništvo nad 10,000 italijanskih vojakov, in 256 častnikov; med slednjimi se je nahajalo četvero častnikov italijanske generalnega štaba. Na nekaterih točkah smo zajeli po cele italijanske polke do cela nepoškodovane; tako na primer peš polk št. 86 z 2686 možmi, pešpolk št. 69 z 1932 možmi in pešpolk št. 71 z 1831 možmi.

Sovražne brigade iz Verone, Syracuse Puglije in Aneone, h katerim so gorioznačent polki spadali, so do cela uničene. Pri nekem predoru blizu sv. Ivana smo zavzeli vso sovražno vojaško bolnišnico; bojno polje je daleč na okoli pokrito s trupli padlih Italijanov.

Dne 5. t. m. so se spustili laški letaleci daleč preko naše fronte in so obiskali razne vasi in kraje na Krasu, med temi celo glavno mesto Kranjske — Ljubljano, in obrežne kraje na koroški ter tirolski meji. Sovražni letaleci so spuščali na tla bombe, vsled česar je bilo par civilistov ubitih, vendar niso pri tem povzročili ti letaleci kake materijalne škode.

Število vojnih vjetnikov.

Amsterdam, Nizozemsko, 15. maja (pismeno poročilo). — Centralne oblasti (Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turška) imajo dosedaj približno 3 milijone vojnih vjetnikov. Tako poročajo nemški uradni listi. V Nemčiji je 1,690,731 vjetnikov vstevši 17,474 častnikov, v Avstriji 1,092,055, v Bolgariji 67,582, na Turškem pa 23,903; torej skupaj 2,874,271. To število se deli sledeče:

2,080,699 Rusov, 368,607 Francozov, 154,630 Srbov, 98,017 Italijanov, 79,033 Rumuncev, 45,241 Angležev, 42,437 Belgijcev in 5,607 Črnogorcev.

Ameriška ladja potopljena.

London, Anglija, 11. junija. — Zadnje dni je nek nemški podmorski čoln potopil blizu francoskega obrežja ameriško jadralnico "Magnus Manson", ki je vozila les iz nekega ameriškega pristanišča. Moštvo te ladje se je pravočasno rešilo.

General Pershing v Londonu.

London, Anglija, 9. junija. — Danes je sprejel angleški kralj v avdijenco ameriškega generala John J. Pershing, ki je došel semkaj, da bo vodil ameriške čete na francoski fronti. Kralj Jurij je sprejel Pershinga nad vse prijazno ter uljudno. Za jutri je Pershing povabljen v Buckingham palačo na kosilo k angleškemu kralju.

Društvene vesti in dopisi.

NAZNANILO IN OPOMIN.

Iz urada tajnika društva sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. Chicago Illinois.

Ne vem, ali nekateri člani tudi našega društva ne znajo, ali ne bodo čitati uradnih društvenih in Jednotnih naznanil, ker se ne ravna po njih!

Že večkrat sem na tem mestu prosil in opominjal članstvo našega društva, da naj mi takoj po 3. junija izroči ali doloži potrdila (listke) o letošnji opravljeni velikonočni dolžnosti. In žal — navzlic temu še nimam do danes vseh listkov skupaj, manjka mi jih še okrog 50. Jaz ne bom hotel od hiše do hiše trkati na vrata: Dajte mi listek! — To ni moja dolžnost. Vsakdo je imel dosti prilike za to in vsakdo ve, kaj bi moral storiti.

Torej danes poslednjič opominjam vse one članice, ki še niso oddali listkov, da naj to zanesljivo store do prihodnje sobote, dne 16. t. m., kajti označeni dan bom jaz poslal natančno uradno poročilo duhovnemu vodji K. S. K. J. Kdor bo označen v tem poročilu, da ni opravil svoje verske dolžnosti, naj si potem posledice sam pripiše.

S pozdravom
Math Grill, tajnik.
2317 So. Kroll Str. Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Društvo sv. Jožefa št. 2. K. S. K. J. v Joliet, Ill., je imelo svojo redno mesečno sejo predzadnjo nedeljo, dne 3. junija. Na tej seji se je vršila volitev društvenih delegatov za XIII. konvencijo K. S. K. J. Poleg našega rednega delegata, ali zastopnika sobor. John Težak, a so bili še izvoljeni: George Stonič, star., Frank Hočev, Anton Golobič in Anton Fritz. Torej bo poslalo naše društvo pet (5) delegatov na prihodnjo konvencijo.

Kakor je bilo že enkrat omenjeno, je naše društvo sklenilo že na seji dne 6. maja da se udeležijo blagoslovljenosti nove družt. zastave dr. sv. Janeza Krstn. št. 11 K. S. K. J. Aurora, Ill. vršnega se dne 24. junija t. l. V to svrhu bo imelo naše društvo najete posebne kare za tja in nazaj; vožnja, za tja in nazaj velja 50c za osebo. Prosim torej člane našega društva, da naj se zberejo v nedeljo, dne 24. junija ob 7. uri zjutraj v navadnem šolskem prostoru, da gremo potem skupaj na kare, ki nas bodo čakale pred slovensko cerkvijo sv. Jožefa. Kar odpeljejo od tu točno ob pol 8. uri zjutraj in nazaj iz Aurore ob 6. uri zvečer. Z nami se lahko pelje vsakdo, bodisi moški ali ženska, čeprav ne spada k našemu društvu, samo da si že prej omisli vožni tikel, ki stane, kakor že omenjeno samo 50c za tja in nazaj. Zatorej prosim vse one vdeležnike nečlane ki se mislijo z nami voziti, da naj kupijo tikete najkasneje do 20. junija, da nam bo potem mogoče določiti skupno število izletnikov in skupno število kar. Vožni listki se dobijo pri predsedniku našega društva sobor. Anton Golobič in pri tajniku John Vidmar.

Ker je velikonočni čas že potekel in ker je še vseeno nekaj članov in članic, ki mi še niso izročili spovednih listkov za l. 1917 jih s tem še enkrat in slednjič opozarjam, da naj to storijo najkasneje do 18. junija t. l. pri tem so vpošteti tudi oni člani, ki so na potnih listih. Jaz moram poslati natančno tozadevno poročilo na duh. vodjo K. S. K. J. kar se bo malo zakasnelo. Bil sem primoran ta rok za par dni podaljšati, zaradi nekoliko članov in članic. Upam torej za trdno, da bo sedaj oddal vsak svoj listek.

Ker bo ob koncu tega meseca polletni računski zaključek, vsled tega opominjam s tem one članice in članice, ki še niso poravnali društv. dolga, za tekoči mesec ali že za dlje časa, da naj to za gotovo storijo do 24. junija, ker potem bom zaključil knjige in račune za prvo polletje 1917 in iste predložil sobratom nadzornikom društva v pregled in potrdilo.

S sobratiskim pozdravom
John Vidmar, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Janeza Krstnika št. 13 K. S. K. J., Biwabik, Minn. se naznanja onim članom in članicam, ki še niste poslali spovednih listkov za l. 1917 — da jih doloži do 15. junija, ali t. m. Označeni dan moram namreč poslati tozadevno poročilo na duhovnega vodjo K. S. K. J.

Pozdrav vsem sobratom in sestram K. S. K. J.
M. R. Tometz, tajnik.
Box 81 Biwabik, Minn.

NAZNANILO.

Iz urada II. tajnika dr. sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J. Chicago, Ill.

S tem naznanjam vsem članom tega društva, da sem se preselil s šte. 1922 W. 22 Str. na št. 2655 South Kolin Ave., Chicago, Ill. Vsled tega prosim vse cenj. člane našega društva, da naj si moj novi naslov dobro zapomnijo v slučaju, da kdo oboli ali se ponesreči. Vsi taki člani naj se obrnejo znanprej na zdalej podpisane pismo, ali ustmeno.

S sobratiskim pozdravom do vseh članov našega društva in K. S. K. J.

John Kramarič, II. tajnik.
2655 So. Kolin Ave.

NAZNANILO.

Iz urada prvega tajnika društva "Jezus Dobri Pastir" št. 49. K. S. K. J. Pittsburgh, Pa.

Vsi člani gori omenjenega društva so naproseni, da oddajo svoje spovedne listke društvemu tajniku, ker jaz ne morem hoditi od hiše do hiše in listkov pobirati. Jaz vem, da je opravil član svojo versko dolžnost, ali jaz moram imeti tudi listek v rokah, ker drugače mi je nemogoče sestaviti resnično poročilo na duhovnega vodjo K. S. K. J.

Prosim vas, cenjeni člani torej še enkrat, da mi oddate vsak svoj listek najkasneje do 15. junija t. l., ker isti dan odpošljem poročilo kakor uradno zahtevano. Vem, da je za to poročilo že skrajni čas; a jaz hočem vseeno še počakati do 15. t. m., da bom imel do tedaj vse listke v rokah.

Nadalje opozarjam vse člane našega društva, da se morajo polnoštevilno udeležiti prihodnje seje, vršne se dne 17. junija, ker na isti seji se bo določilo, ali bomo poslali delegata na prihodnjo konvencijo, ali ne? in koga bomo za to določili?

V drugem oziru bo prihodnja seja polletna; zatorej so naproseni vsi člani, da se iste udeležijo zanesljivo in da naj vsak svoje prispevke pri društvu v redu poravnava, da bom zamogel dati čisti račun našim društvnim nadzornikom.

Pozdrav do vsega članstva K. S. K. Jednote

Joseph L. Bahorich, tajnik.

NAZNANILO.

Vsem članom društva Srca Jezusovega št. 54 K. S. K. J. v Chisholmu, Minn., se s tem naznanja, da se bo vršila prihodnja mesečna seja dne 17. junija dopoldne v Seva Praprotnikovem prostoru.

Vabijo se vsi člani, da se te seje polnoštevilno udeležijo, ker bo več važnih točk na dnevnem redu, tudi volitev delegata za prihodnjo konvencijo K. S. K. J.

Bratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

F. Fierst, ml. tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva Marije Pomagaj št. 78 K. S. K. J. Chicago, Ill. se naznanja vsem našim članicam, da se vdeležite kolikor mogoče v obilnem številu prihodnje redne mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo, dne 17. junija t. l. — Na tej seji bo volitev delegata, ter ako jih bomo poslali na 13. glavno zborovanje K. S. K. J. in nadalje imamo tudi več drugih zelo važnih točk za rešiti. Zatorej Vas prosim, drage mi sestre, da naj bi se vsaj dvakrat v letu: meseca junija in meseca decembra

vsaka brea gotovega vzroka vdeležila seje, saj vendar ni tako huda stvar; za par ur, ako je mož, kolikaj na svojem mestu, bo varoval otroke, da bo šla žena na sejo, in tako opravila svojo dolžnost kot članica društva.

Nadalje opominjam vse one članice, katere ste zaostale z mesečnim assesmentom, da to poravnate gotovo do dne 17. junija t. l. Ker je pri nekaterih članicah toliko zanikrost glede plačevanja društvnih assesmentov, radi tega sem primorana bolj strogo nastopiti. Povem, da se bom brez usmiljenja ravnala po pravilih. To gotovo ve vsaka, da društvo je treba vsak mesec najkasneje do 24. plačati; ali pa plačati naprej. V tej točki bom na prihodnji seji še veliko povedala, da boste same izprevidile, da je res potrebno se bolj strogo ravnati.

Nadalje prosim, da naj me vsaktera opomni za certifikat, katerega še ni vzela domov. Da, tukaj se zopet kaže, koliko brige imate za društveno stvar. Že eno leto imam nove certifikate, pa jih žal samo na izprehod nosim od doma do dvorane.

Nadalje vabim vse članice našega društva, da bi se v velikem številu zbrale na veselici, katero priredi nova Slovenska godba na soboto večer dne 16. junija t. l. v veliki Hoerberjevi dvorani. — Blue Island Avenue in 21. Pl.

Pozdrav na vse članstvo K. S. K. Jednote,

M. Kobal, tajnica.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članicam društva sv. Ane št. 123, Bridgeport, O., da sem prejela certifikate od glavnega tajnika, Zato vabim članice, da naj pridejo na prihodnjo sejo dne 17. junija, da bo vsaka dobila svoj novi certifikat.

Na tej seji se bo ramotrivalo tudi o nasvetih, katere želi naše društvo predložiti prihodnji konvenciji. Vsake članice je dolžnost, da se zanima za našo dično organizacijo in da izrazi svoje mnenje v času ko se bliža konvencija.

Sestrski pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J. posebno pa članicam dr. sv. Ane št. 123.

Josipina Hočev, tajnica.

ZAHVALA.

V imenu celega društva sv. Ane št. 139 K. S. K. Jednote La Salle, Ill. se tem potom najpriščneje zahvaljujem vsem gostilničarjem in trgovcem, kateri so kaj darovali za naše društvo. Zahvaljujem se tudi vsem pivotočim, ki so tako neumorno gostom stregli in s tem pripomogli, da se je veselica tako nepričakovano dobro obnesla, ker čisti dobiček iste znaša \$170.00. Dolžnost na tem mestu mi je, da se pred vsem zahvalim cenj. Braderjevi družini, ki je največ pripomogla, kate Ferenčaku za njunšč. b. k. f. kor tudi g. Math Povčetu in g. Pavel Ferenčaku za njun velikodušni dar. Vsem jih toplo priporočam, ako potrebujete to ali ono, zatecite se k svojim trgovcem, ker tudi oni nas v enakih slučajih poznajo. Torej se še enkrat zahvalim vsem udeležencem naše zadnje veselice, ob enaki priliki smo tudi me Vam na razpolago.

Pozdravljam vse sestre naše ga društva sv. Ane št. 139 in Vam kličem na zopetno svidenje kadar bomo novo zastavo razvile.

Marija Stuček, tajnica.

Willard, Wis.

Cenjeni sobrat urednik: — Prosim, da priobčite zopet par vrstic, ker se noče od tukaj nihče drugi oglašati — se pa zopet jaz. Našemu rojaku Frank Kokelju je umrl te dni 4 leta star sinček, po 10 mesecev trajajoči bolezn; tem potom mu izrekam naše iskreno sožalje, kot dobremu članu naše Jednote. — Rojak Pavel Marn je prodal svojo farmo rojaku Martinčiču iz La Salle, Ill. — Minuli teden se je preselil v zakonski jarem en par, kateremu želimo obilno sreče in božjega blagoslova.

Tukajšna sirarna dobro napreduje, ker pride vanjo vsak dan od 9 do 10 tisoč funtov mleka; pa še bolj bi naša slovenska sirarna in mlekarina lahko napredovala, če bi ji nekateri naši rojaki tako ne nasprotovali. So nekateri izmed njih tako navezani na znano geslo: Svoji k svojim, da rajši vozijo svoje mleko celo miljo bolj

daleč ali stran, in to so celo taki, ki imajo tudi dolžnice pri slovenski sirarni! To Vam povem, da s tem dosti ne morejo škodovati družbi, temveč bolj sami nasprotujejo. Sloveni moramo držati skupaj, potem bo šele prava složnost v vseh ožirih. — Lahko zložiš eno samo palico, ne moreš jih pa zlomiti več skupaj. V slogi je moč! to si naj vsakdo zapomni.

Rojak Lukas bode zgradil modern hlev za živino, ktes, tudi živina potrebuje zrak in svetlobo kakor človek, zato naj vsakdo gleda, da bo postavil hlev z več okni, če pa hočeš, da bo hlev še bolj svetel, pa ga pobeli od znotraj z apnom. Če bi to morda kravi preveč vid jemalo, ali škodilo njenim očem, — pa ji kupi zeleno očala, ker to je menda sedaj najnovejša moda. Krava bo s takimi očali videla navadno slamo za zeleno travo in mleka bo tu na Willardu kot vode. — Dobila bi se morda tudi taka kravja očala, kot so šipe pri Happyjevem poslopu: rujava.

Naš slavni "Pečlarski" klub vedno narašča, tako, da bo treba tudi nekaj "pečlaric" dobiti, da se ta naval ustavi. — Dežja imamo dovolj in celo preveč; za to leto ga bo morda že zadosti, če suša od strani ne pritise. — Župnišče že imamo, samo bolj staro je; ker novega ni bilo za postaviti smo pa tistih 40 oravov zamenjali z rojakom Marinišcem, sedaj stanujočim v Sheboyganu. Seveda, nekaj se bo še dodelalo, da bo bolj udobno. Zvon bo tudi enkrat — morda že kmalu — zapel, če se bo zadosti zanj nabralo. Te dni smo dobili iz Brockwaya, Minn. mislim \$11.00 v to svrhu od Mrs. James Justin. Hvala lepa za ta dar in vsem darovalcem! — Bog Vam povrni!

Tukaj sta se pred kratkim naselila rojak Arh in Zelj, oba iz Chicaga; s tem smo dobili zopet dva člana za naše društvo sv. Družine št. 136, ki se hvala Bogu precej širi. Tisti, ki še niste pri nobenem društvu imate sedaj lepo priliko za pristop. Ne odlašajte vedno za jutri! Nesreča nikdar ne počiva. — Novim naseljencem ali našima sosedoma Arh in Zelj, želim mnogo uspeha, zdravja, srečo in dobro letino tukaj v naši sredi ni!

Nekateri me vprašajo pismeno, kako je tukaj? Torej, ako imaš dosti denarja in ga hočeš kmalu potrošiti, kupi smrekove stare; na ta način si boš tako žep olajšal; kar se je žal že marsikateremu pripetilo; ako imaš pa malo denarja in dobro voljo, si pa kupi gozd z trdim lesom, da si boš lahko z drvmi odpomogel; štor prekmalu segnje in strohni. Ali si pa kupi že obdelano farmo, da se boš kar na plug vsedel in veselo cel dan oral, še bolj veselo pa žel.

Delegata za prihodnjo konvencijo ne moramo dobiti, ker niso še kumarec zrele, da bi jih nesel s sabo, drugače se pa ne izplača, ker je naša društvena blagajna bolj kumurna in se nezrela; ako pa katerega veseli, pa naj se zglaši pri seji!

Pozdrav vsem članom K. S. K. Jednote ter čitateljem tega lista Happy.

Pueblo, Colo.

Spretni in nadarjeni igralci in igralk so v kratkem času razveseljevali naše rojake kar z dvema igrama, ter so tem potom nabrali lep pripomoček svoji cerkvi in šoli. — Dne 27. majnika se je ponovila znana narodna igra "Rokovnjači". Nabralo se je mnogo občinstva in splošno se je govorilo, da so se igralci in igralk še dosti bolje postavili, kakor prvič. Kar naravno, zares izvršeno so izvrševali posebno glavne vloge; gospica Johana Smerke Polonio; g. Walter L. Predovič-Ferdinanda; g. John Germ-Blaža. Tudi vsi drugi so bili naravnost vtopljeni v značaj svoje dotične vloge. Bili so sledeči: G. J. Kogovšek, g. R. Roblek, gospodične, Ana Snedec, Helena Perko, Franca Roje, Kristina Blatnik, Katie Thomas, Rosie Snedec, Katie Jerman, Marija Gregorič, Katie Geršič, Marija Zobe, Marija Prine, Rosie Pugel, g. J. Lenko, R. Puh, A. Jeršin, L. Zupančič, J. Lesar, F. Roje, Jake Papež, P. Zerneč, And. Raspet, Ton. Prijatelj, Joe Pritekel, John Anžič, J. Kral, A. Zalar, J. Kambič.

Dne 3. junija so pa naše gospodične priredile ganljivo igro "Prisegam". Menda je prenapolnena dvorana še posebno nav-

duševala bistroumna dekleta, da so vsakom slikale tako pravilno in zanimivo značaje svojih ulog. Ljudje so komaj čakali, da se je prikazala gosp. Ivana Smerke kot Klara, prav naravno je nastopala gosp. Ana Snedec kot oblastna ga. Ljudmila, mnogo razvedrila in veselega smeja so vpletle gospodične Regina Skiff, Mary Zobe in Kristina Blatnik, prijetno obnašanje gosp. Helene Perko, kot uboga najdenka Ivanka nam je kar solze privabilo. Enako spretno in spodbudno je nastopala gosp. Francika Roje, in članice Kuharskega kluba, gospice Rosie Pugel, Katie Jerman, Katie Thomas, Rosie Snedec, Mary Gregorič, Carie Prelesnik, Katie Geršič so izredno lepo vpletale šaljive prizore. Seveda je tudi milo petje pripomoglo izdatno k zaželjenemu uspehu. Po dvorani se je slišalo: Če bi igro jutri ponovili, bi zopet prišel . . .

Če v igro "Prisegam", kakor tukaj, umejo uprizoriti igralk blaga in graljiva čuvstva, in če se govori razločno, tedaj so v nji vzvišeni nauki v prikupni, zares čarovni obleki igralk, ki nevede vtisnejo trajno in blagodejno moralo.

Poročevalec.

NAZNANILO IN VABILO.

Cenjenemu slovenskemu občinstvu v Chicagu in okolici se naznanja, da priredi Slovenska godba svojo vstanovno, ali prvo plesno veselico v soboto, dne 16. junija t. l. ob 7 uri zvečer v Hoerberjevi dvorani na 21 Pl. in Blue Island Ave.

Ker je bil to redek in težaven slučaj, da se je po preteku 18 let v našem čikaškem mestu zopet ustanovila Slovenska godba, bo vsakega prijatelja godbe gotovo zanimalo čuti, kaj so se naši vrli domači čudi tekom nekaj mesecev že priučili.

Ta dan bo naša Slovenska godba prvič javno nastopila z proizvajanjem raznih plesnih komadov, koračne in drugih znanih narodnih godbenih točk. Skupaj bo igralo 15 mož in fantov pod vodstvom našega vodje Mr. Frank Padera, rodom Čeha.

Zatorej so že sedaj uljudno vabljeni vsi prijatelji slovenske godbe in plesa, da nas dne 16. junija posetijo v obilnem številu. Čisti dobiček te prireditve je namenjen v pokritje nakupa instrumentov, ali godal. — Vstopnina bo znašala samo 25c za osebo. — Za dobro postrežbo in vsestransko zabavo bo preskrbljeno. Torej na veselo svidenje dne 16. junija!

Za odbor Slovenske godbe:
Anton Stonich.
(Advertisement.)

Prebava je odvisna od teka (okusa).

Znano in uljudno voščilo: "Voščim ti dober tek" je pomembno, ker je ravno dober tek med vsemi prebavnimi pripomočki upliven in zelo važen. Če nimate teka, vzemite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravilo je sestavljeno iz grenkih zelišč, ki so velike zdravilne vrednosti. Isto izčišča črevesje, povrača tek in pospešuje prebavo. Posebno je priporočljivo pri zabasnanosti (zapeki), napenjanju, glavobolu, migreni, nervoznosti in pri vseh drugih želodnih nepravilnostih. To je zdravilo in ne opojna pijača. Cena \$1.00 v lekarnah. — Ne trdite, da ni več pomoči za onega, ki trpi vsled revmatizma ali nevralgije. Dajte dotičniku malo Trinerjevega Linimenta in potem boste sodili drugače. Izborna zdravilo tudi za odpravo oteklin, ran itd. Cena 25 in 50 centov v lekarnah; po pošti 35 in 60 centov. Joseph Triner, izdelujoči kemiš, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Advertisement.)

Še je čas do 20. junija!

MOHORJEVE KNJIGE.

Zveza Katoliških Slovencev bo izdala letos četvero knjig kot nadomestilo za teško pogrešane Mohorjeve knjige, katerih vsled vojske ni mogoče dobiti iz starega kraja, namreč:

1. KOLEDAR ZA LETO 1918

bode obsegal poleg lepih in podučnih povesti tudi imenik udov in naročnikov, ki bo nekaj adresar Slovencev v Ameriki.

2. "IZ ŽIVLJENJA"

To bode knjiga povesti, ki bode nadomestila "Slovenske Večernice".

3. "IZ SRCA DO SRCA"

bo zanimiva brošurica, ki je že dolgo časa naša krvava potreba.

4. SLOVENSKO-ANGLEŠKI KATEKIZEM,

kakor ga je izdal Baltimorski cerkveni zbor.

Za te štiri krasne knjige plača vsak ud \$1.00 in za pošiljativne stroške 10 centov.

Kdor pridobi pet udov, dobi knjige brezplačno.

Naročnina naj se pošilja na:

"SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS"
62 St. Marks Place, New York, N. Y.

VABILO

na veliko gledališko predstavo

"SAD GREHA."

drama v 4. dejanjih, spisal E. Gangl.

katero uprizori

SLOV. MLAD. SAM. PODP. DRUŠTVO "DANICA".

— IZ CHICAGA, ILL. —

V NEDELJO DNE 17. JUNIJA 1917.

v Slov. Narodnem domu, La Salle, Ill.

OSEBE:

Gospa Taševa	ga. Helena Kušar.
Franc, njen sin	g. Frank Jereb.
Pavlina, njena hči	gdč. Ema Jorga
Župnik Bregar	g. Frank Zajc
Profesor Pavel Klemenčič	g. Karol Vesel
Katarina, njegova mati	gdč. Ema Kenig
Ana, njena hči	gdč. Ana Kenig
Tone Muren, njen mož	g. Martin Miller
Anka, njiju hči	gdč. Cirila Kušar
Profesor Jožef Celina	g. Ivan Pičman
Zdravnik	g. K. V.
Primož	g. Ivan Gradišar
Dekla Mina	ga. Minka Novina
Soseda	ga. M. N.
Režišer	g. Frank Marvija

Začetek točno ob 7 uri zvečer.

Sedeži prve vrste po 50c — Sedeži druge vrste 35c

Vstopnice k tej predstavi so že sedaj na prodaj v Narodnem Domu; dobiti jih bo tudi na večer pri blagajni. Rojaki in rojakinje iz La Salle, Ill. (in okolice!

Vdeležite se te velezanimive gledališke predstave v obilnem številu! Za mnogobrojno udeležbo se uljudno priporoča:

Dramatični odsek društva "Danica".

Versko znanstvene razprave.

NEKAJ ODGOVORA NA LETAK, KATERE IZDAJA DRUŠTVO ŠT. 4. S. S. Z. V MILWAUKEE, WIS.

Kot učitelj tukajšnjega Dramatičnega kluba "Jutranja Zarija" sem se napotil v tukajšno cerkevno dvorano kjer stoji oder že prej omenjenega kluba; ko pri dem notri, zagledam — v moje veliko začudenje številno letakov, ki so posebno naperjeni proti kat. Cerkv, kakor tudi proti njenim služabnikom, t. j. duhovnom.

Kot sina kat. Cerkev, ali katoličana, me veže dolžnost, da pobijam vse dotične lažnjive dokaze tukajšnjih sanjavih "svobodomislecev", kateri trdijo, da kat. Cerkev in njeni služabniki še nikoli niso česa storili v prid revnega delavskega sloja, ampak, da samo molzejo ubogo delavstvo v svojo prid in dobiček. Zatorej vas vprašam veleni svobodomisleci: kje imate dotične dokaze? In še enkrat: kje jih imate, da si upate trditi lažnjivo o vsem, kar je poštenemu katoličanu svetinja pradedov; kje imate vse te dokaze? — Na plan z njimi! — Pa naj preidem k stvari sami.

Torej svobodomisleci, kaj je storila kat. Cerkev za delavce?

Dosti je krivice na svetu. Preprosti delavci stavi za bogatine po mestih sijajne palače in druga, sladnostim in razuzdanostim namenjena poslopja, sam pa mora največkrat stanovati v najbolj nezdravih pritličjih in kletih; bere o veselich božatinov, a on, ki druge bogati s svojim delom, se jih ne more udeležiti. Vidi krasn, svilen oblačila, razložena v oknih in narejena z njegovimi rokami, a njegov zaslužek mu ne dovoli omisliti si jih; ozira se po razsvetljenih oknih: petje, ples, godba, smeh in veselje mu donijo na ušesa; avtomobili prevažajo gospodo mimo njega na zabave, ljudi enakega mesa in enake krvi, dočim mora on, njegova žena in otroci okušati vsa trpljenja in britkosti siromaštva. Koliki prepad med kapitalistom in delavcem? Kolika krivica? Oni, ki stori največ dela, dobi najmanj in ima najmanj. Poštenost in pridnost se oblači v cunje, oduševstvo pa v svilo; izmučeni delavec živi suh kruh če ga ima; postopač, izkoriščevalce živi pa v potratnosti, in živi od tega, kar odtrga ali premalo plača svojim delavcem. Ali je to volja Božja? Svobodomiselnim učiteljem okrog onega letaka pripovedujejo svojim učencem, da kat. Cerkev uči, da je to volja Božja! Ne, ne in tisočkrat ne. Kat. Cerkev ne uči, da je to volja Božja, ampak, da je to proti volji Božji in celo vnebovpijoči greh; greh tako velik, da ga noben sodnik na svetu ne more zadostno kaznovati, ampak le Bog sam. Volja Božja pa je, da vi, katol. veroznika nevešči učitelji vzamete katekizem v roke in se ga učite, da ne bode varali svojih učencev.

Druga laž svobodomiselnih kolovodij, ki ne znajo zgodovine, ali jo pa nalašč pačijo je: Cerkev ni ničesar storila za zboljšanje delavskih razmer. Da bi taki svobodomiselniki ptiči delavstvo odtujili veri in mu jo omrzili, pridobili pa delavstvo za svoje namene — žepe, skušajo kat. Cerkev mu pristuditi z vsemi sredstvi, jim zato ni nobeno sredstvo preslabo, da bi le dosegli svoj namen. Zdad slikajo sv. Cerkev, kot zastarelo, brezbrizno napravo, zdad jo hinavsko dolže, da pospešuje temo in nevednost in da muči vest; zdad odvrčajo delavstvo od vere z gorostanimi lažmi, obrekovanjem in sramotitvami, zdad vžikajo, če Cerkv obrnejo hrbet. Zakaj vendar sebe ne osrečite, ko znate učiti druge, kako človek lahko postane srečen?

"Kaj je kat. Cerkev za vas delavce naredila? Nič." — Tako ti plitvi učiteljski kličejo delavcem. "Ona vas tolaži samo z nebesi, ali je pa sploh že kaj storila za vašo zemsko srečo in blaginjo?" To je hudo očitjanje, polno sovraštva in mržnje do kat. Cerkev.

Gospodje okrog dotičnega letaka! Očala na nos, knjigo v roke, nepristransko (ne pa od Cerkv sovražen brezvercev spisa) zgodovino v roke, da malo počitate sebe in svoje lahkoverne bralce. Ali vam je znano pismo sv. Pavla do Filemonov? V tem pismu apostol prosi Filemona, naj vza-

me nazaj sužnja. Onezima, ki je pobesnil od svojega gospodarja, pa naj več ne postopa z njim kot sužnjem, ampak kakor z milim bratom. "Ako me imaš za tovariša, sprejmi ga kakor mene". Tako je deloval apostol za sužnje. Po njega zgledu se je tudi kat. Cerkev v rimskem in grškem kraljestvu zavzemala za sužnje in delavce s pravo materinsko ljubeznijo, vporabljal je ves svoj upliv, da bi jim delo olajšala, da bi v bogatinih vzbudila ljubezen do dela in ljubezen do delavcev. Delati je bilo v starem veku sramota, a krščanstvo je pa učilo, da je delo častno in zato naj se spoštuje in v pravično plača.

Kat. Cerkev ni nikdar odobrvala suženjstva, pač pa se je ne prestanlo borila za osvobodjenje sužnjem s svojim naukom in s svojim zgledom (mnogo poganov, ki so se pokristjanili, je osvobodilo svoje sužnje) in s svojimi določbami (več kot 400 sinodalnih in papeških določb je obsojalo suženjstvo. Pij II., Paul III., (1537), Urban VIII., (1639), Gregor XVI. (1839) do Leona XIII., (1888).

Kjerkoli je Cerkev vladala v srednjem veku, odpravila je suženjstvo in se potežovala za pravice zamorcev in Indijancev.

Dandanes je suženjstvo v vseh krajih že skoraj odpravljeno in zatrto. Če to ni večinoma delo kat. Cerkev, je pa gotovo delo krščanske ideje, katero je varovala in hranila kat. Cerkev.

Pomisli! je treba, da se je kat. Cerkev prva tri stoletja morala sama boriti za svoj obstoj v katakombah in podzemskih jamah, in če takrat ni več dosegla, ni to njena krivda.

Cerkev je v poznejših letih, ne le oznanjevala evangelij, ampak morala je divje narode učiti in vaditi dela, jih krotiti, odvajati jih lenobe in nezmernosti, vzbujati ljubezen do dela, poučevati jih v kmetijstvu in rokodelstvu itd. To pa je delala Cerkev z ustanovljenimi samostani in je tako donajala srečo ljudem že v tem življenju.

Tako uči resnična zgodovina. Nikar pa ne mislite vi, svobodomiselniki učitelji, da je bilo to delovanje med neobraženimi narodi v onih časih tako lahko in hitro kot je sedaj svobodomiselnno delovanje med omikanimi ljudmi. Če hočete poskusiti kako se je godilo tedanjem misijonarjem, in če ste res tako vneti že trpeče človeštvo, pojdite med divjake v Afriko oznanjevat svoj evangelij, ker tam dobite še večje trpine kakor v krščanskih deželah. Tudi v krščanskih deželah je ljudstvo zelo nezadovoljno s svojim stanjem. Morebiti je kat. Cerkev kriva neznosnih delavskih razmer, ker ni ničesar storila? Zares, izborni pisatelji onega letaka. Berite nekaj spričeval o delovanju kat. Cerkev za delavstvo.

Socialist Kautsky piše v članku: "Die Arbeit heute und vor 500 Jahren" sledeče: "To kar je danes delavcem ideal, to, za kar se morajo bojevati, da vodi boj proti kapitalizmu, je bilo že pred polstoletjem v srednjem veku pripoznana istina. Delavci so že pred 500 leti delali manj težko in krajši čas kakor pa dandanes in kljub temu je bila tedaj večja plača."

Schoenberg piše v svoji knjigi: "Zunftwesen im Mittelalter": "Zgodovina 14. in 15. stoletja nam poroča o takem razvitem obrtnega dela in o tako splošnem blagostanju rokodelcev, da tega ne najdemo v nobeni drugi dobi."

Protestant Schmoller piše: Kakor beremo v Jansonovi knjigi (Zgodovina): "15. stoletje je bila sijajna doba, na katero se danes oziramo nazaj kakor na izgubljeni raj."

Dr. Weiss piše v svoji zgodovini: "Doba srednjega veka je bila doba žive vere, ki je prešinjala srca bogatinov in delavcev. . . Bilo je takrat pravo bratoljubje. . . Cerkev je bila bogata in je vporabljal svoje premoženje v prid revežev."

Dr. Ratzinger poroča o "klerikalnem veku": "Delavci rokodelci je bil inovit, delajo pri pridno, a ne čez mero; njegovo življenje je bilo udobno. Delavski pomočniki so imeli dobro plačo in hrano tako, kakršno niso imeli prej ne posled. Veselje in zadovoljnost je vladala v vseh krogih prebivalstva."

Vprašam vas, ali niso to krasna

spričevala za temni srednji vek (klerikalni mislim), v katerem je Cerkev imela prvo besedo?

Takih spričeval oni letak seveda noče poročati; očita pa teden za tednom kat. Cerkv, da se ni bristala nikdar za zemsko blaginjo svojih otrok.

Naj navedem še spričevalo angleškega socialističnega **Hydemana**. V svoji knjigi "Historische Grundlage des Socialismus in England" piše takole: "Resnica je, da so bili duhovniki in redovniki najboljše kmetovalci na Angleškem, in da je bila revščina in pomankanje ljudstva na Angleškem neznana, dokler je upliv in premoženje imela katoliška Cerkev."

Iz tega sledi, da so bili nekdanji boljši časi kot so danes za delavce, namreč časi, v katerih je bila delavcem zagotovljena pravica in prilika za delo; časi, ko je bila delu zagotovljena dostojna in pravična plača; časi, v katerih so delavci zadovoljno živeli v zadovoljnosti in primernem blagostanju. In ti časi so bili v toliko preklinjanem in zaničevanem srednjem veku, ko je katol. Cerkev uveljavljala nauk Kristusov in imela toliko upliva.

Toda izpremenilo se je. Ti dobri časi, ti zlati časi, katere je kat. Cerkev naklonila delavcem so minuli. Kako, da je kljub toli hvalisanemu napredku in izobraženosti delavstvo danes tako tlačeno? Zakaj je v blišču prosvete 20. stoletja vendar tako otožen pogled uprt v zvezde in zakaj je pest namerjena proti nebu? Svobodomiselniki učitelji uče v letaku, da ni Boga, da se ni treba brigati ne zanj, ne za cerkev, ker "farji" samo sleparijo; a odkod vendar to, da kljub svojim pridigam in brezbožnem življenju tudi ti svobodomiselniki in brezverčki trpe v sredini preobilnosti vsakovrstno trpljenje?

Da, človek strada, če ne dela, to razumemo; da pa človek strada, tudi če dela, je pa uganka; da človek strada in zmrzuje, če ni dela in volne je očitno, da pa človek strada in zmrzuje navzlic nadpudku žita in volne je pa uganka.

In te uganke so pa jedro svobodomiselnega vprašanja. Kaj pa je zakrivilo socialno in družabno bedo, katero ni poznal "nazadnjaški farški vek" v katerem je gospodinjila kat. Cerkev?

Nemški škof Ketteler odgovarja v svoji brošuri: "Die Arbeiter Frage und das Christentum": "Krščansko mišljenje gineva pri narodih, in z njim gineva tudi spoštovanje in plača za delo. Trum delavcev, ki pohajajo za delom od dežele do dežele in katerim more en migljaj delodajalec ustaviti delo od danes do jutri ni bilo takrat. Z drugimi besedami: liberalizem uničuje vero, taj Boga; če pa ni Boga, zakaj bi ne odiral in izkoriščeval drugih? si misli brezveren kapitalist."

Ali je skrbela katol. Cerkev tudi za reveže?

Velikanski utisek je naredilo na pošane, ko se je mlado krščanstvo zavzemalo za siromake in pobiralo za nje milodare pri božji službi. Pozneje so se redovniki zavzemali za reveže in koncem srednjega veka so obsojali veliki ubožni zavodi. Samo samostan Clunzy je vseh preživel 17,000 revežev.

Mnogokrat govori Martin Luter v svojih spisih o veliki milodarnosti, ki je vladala za papeštvo. "Milodarov, ustanov in testamentov je snežilo (za reveže). Zdad pod novim evangelijem pa noče nihče dati niti vinjarja. Ob času papeštva so bili ljudje dobroščrni in so radi dajali z obema rokama. Toda zdad so skopejši, bolj neumljeni in nihče neda ničesar; eden dere drugega. Tako toži Luter."

Ali je vam svobodomislecem znana družba sv. Vincenčija Pavlanskega? ki pridno, tiho in toliko deluje v blagor revežev? Ali so vam znane redovnice: "Little Sisters of the Poor"? Ne vzamejo niti noviča od reveža, katerega sprejmo v svojo ubožnico, ampak priberačiti morajo vse zase in za svoje reveže — priberačiti hrano, obleko in za vzdrževanje zavoda. Sprejmejo če je le prostor, vsakogar, ki je reven in star že 60 let, primeroma še zdrav (če pa v zavodu zbolí, skrbje zanj) naj bo tega ali onega spola. Te redovnice so v mnogih škofijah.

Svobodomislec, če prideš v take razmere, le potrkaj brez skrbi na njih vrata, in odprlo se ti bo in dobrodošel in preskrbljen boš

do smrti, če bo le prostor, in ne bo stalo niti centa. V enem takem zavodu je 200 mož in žen in kako so snažno oledeni. Svobodomisleci imate vi kaj enakega?

Ali je storila katol. Cerkev kaj za bolnike?

Ves poganški stari vek ni poznal niti ene bolnišnice. Bolnišnice je iznajdba krščanske ljubezni. Prvo veliko bolnišnico, ki jo pozna povestnica, je zgradil škof sv. Bazilij leta 370 pred vratmi svojega škofovskega mesta Caesarea. Pozneje so verski rodovi poleg samostanov stavili tudi zavetišča za bolnike.

Dobili so v srednjem veku za bolnišnice mnogo velikih darov. Teh darov pa so v teku let katol. Cerkev oropali in tisoči ljudi, ki zdaj uživajo te darove, pa se sprašujejo, zakaj katol. Cerkev ne stori ničesar za zemsko srečo revežev, ampak kaže le nebesa.

Zgodovina nam našteva nebrojno katol. junakov in junakinj, ki so žrtvovali svoje življenje za nesrečne brate in sestre svoje za ranjene, kužnolbolne, jetnike itd.

Imenovati hočem le sv. Vincenčija Pavlanskega, ki je nabral za reveže in bolnike okrog 30 milijonov frankov. In vi svobodomisleci si upate celo trditi, da se je krščanska ljubezen danes ohladila pri onih, ki imajo živo vero? Ko bi hotel naštet vse redove in kongregacije, ki bolnikom strežejo in pomažajo revežem, ne prišel bi tako hitro do konca. A to Vam povem, da po celi zemski obli živa več kot 5 milijonov bolnikov in revežev ljubezen redovnikov in redovnic.

Prostozidar, in ker je prostozidar je najbdže tudi brezverec, Dr. Otto Hesse-Am-Rhyn piše v "Die Schmach der modernen Kultur" sledeče: "Katol. Cerkev skrbi za trpeče človeštvo v toliki meri, kakor ni in ne bo skrbela nobena druga verska družba. . ."

Kaj ne kolovodje omenjenega letaka, ki samo blatite in grdit katol. Cerkev in njene služabnike, to je za Vas hud tobak? To, vam, zgodovinski sleparji smrdi, da se kar zaničljivo mrdite. Kaj je katol. Cerkev storila za zemsko srečo in blaginjo delavcev? Moral bi opisati življenje, Don Bosc, ki je v 50 letih naberačil 80 milijonov frankov za vzgojo revnih dečkov; opisati življenje kapucina Matthew, ki je s pridigami, vzgledom in molitvijo dosegel, da je okrog 6 milijonov Ircev, med temi 1,000,000 otrok naredilo slovesno obljubo, ne več piti žganja in je s tem zagotovil milijonom družin boljše zemsko življenje; opisati življenje P. Damijana Deveuster, ki je na Kalavoo, otoku goboveev, posvetil tem revežem svoje življenje in moči, dokler ni tudi njega ugonobila ta strašna bolezen. Povejte mi sedaj odkrito, vi brezverni učitelji v onem letaku, ali katol. Cerkev res ni nič storila za zemski dobrobit človeštva? Ali se ni v teku stoletji do danes izkazovala za zvesto posnemalko svojega božjega Ustanovitelja, ki je blagoslov in dobrote delil, kamor je prišel?

Seveda katol. Cerkev ni odpravila delavcem vseh krivic, a storila je pa, kolikor je mogla, kajti imela je svoje zapreke, težkoče in boje, kakor jih imate vi svobodomisleci, ki pravzaprav niste še ničesar dosegli v prid delavcev, ampak samo v prid vaših poglavarjev, katerim služite v slepi pokorščini kot podrepaniki. Kar je delavstvo doseglo v zadnjem času, to so jim priborile unije, ka terim ste vi svobodomisleci tako sovražni kot katol. Cerkv.

Ali ni čudno, svobodomiselnne glave v onem letaku, da ve povedati, protestant, brezverec, prostozidar, pošten, odkrit socialist nekaj dobrega o katol. Cerkv, samo vi vodniki slovenskih svobodomislecev ne veste niti pičice dobrega o njej; — samo vi vpijete zoper njo, jo zaničujete, črnite in opisujete kot sebično, sleparico, zapeljivko in sovražno delavcem. Ali sedaj vam je bila pa dobera, da ste pustili one gnile, nesramne in ničvredne letake v njej, oziroma v cerkveni dvorani? Samo vi slepi hinavci, ki ste bili v njej krščeni in vzgojeni taji li in zakrivati, kar vedo drugi dobrega o njej. Sram vas bodi!

Vi, ki hočete izboljšati delavske razmere s sramotnjem in zatratom katol. Cerkev, koliko ste pa s tem dosegli za delavce? — Nič!

Sleparji, če se tisočkrat bolj krivično blatite katol. Cerkev in njene služabnike, koliko bodo pa več delavci zato zaslužili? Koliko ur manj delali? Nič! In vi trdite, da delujete v prid delavcev! Ubogi bodete ostali, ubogi vi delavci, če se boste še pustili varati od takih prefrigancev. Pred nekaj leti so na Francoskem svobodomisleci in brezverci okradli katol. Cerkev, ki je skrbela za tisoče revežev in bolnikov. Da bi se ljudstvo ne uprlo temu ropu, obetali so ti tisti, da bodo iz ukradenih milijonov ustanovili penzije za onemogle. Miljone so pokradli, pa večinoma vtaknili v svoje žepe; ubogi delavci pa še zmiraj čakajo penzij iz teh milijonov. Takšni ste vi! Prvo vam je za vaše žepe; delavcem pa obetate megleno, temno srečo v nedogledni daljavi bodočnosti na tem svetu.

Če pa se boste še držali doseganega gesla in še uničevali kat. Cerkev, potem bomo vedeli, da lažete zato, da tem lažje vodo obrabčati na svoj mlin ali žepe; potem je pa tudi resnica, kar je že pel slovenski višji svobodomislec:

"Hej Slovenci, naša svobodomiselnna reč živo klije, Da le naše ljubo srce za vašo več pije, Živi, živi, svobodna misel, Živi ti na veke! Ona bo izpraznila prav kmalu vaše žepe." Toliko za enkrat!

Anton Kozleuchar, West Allis, Wis.

Poziv ameriškim Slovencem!

Dne 6. t. m. smo prejeli od departamenta državne zakladnice v Washingtonu, D. C. sledeče uradno pismo in doli objavljen oklic na ameriške Slovence izpod peresa Rev. Matej F. Kebe-ta, predsednika Slovenske Narodne Zveze:

TREASURY DEPARTMENT
Washington, June 4.

LIBERTY LOAN OF 1917
Office of
Director of Publicity

"Glasilo K. S. K. Jednote"
Chicago, Ill.

My dear Sir:

The publication of the inclosed appeal, as conspicuously as possible, in your paper on or after June 7th will be highly appreciated and considered a most patriotic act on your part.

The sending of two marked copies containing same is respectfully requested.

Very sincerely yours
R. W. Woolley,
Bureau of Publicity,
Liberty Loan of 1917.

To pismo se glasi v slovenskem prevodu sledeče:—

ZAKLADNIŠKI DEPARTMENT
WASHINGTON.

Posojilo za Svobodo iz l. 1917
Urad
ravnatelja za publikacijo.

"Glasilo K. S. K. Jednote"
Chicago, Ill.

Cenjeni mi gospod:—

Objavo priloženo podpisanega oklica na kar najbolj mogoče kakem vidnem mestu Vašega lista dne 7. junija, ali po 7. juniju se bo zelo cenilo in isto smatralo najbolj domoljubnemu činu od Vaše strani.

Uljudno Vas prosim, da nam določite dva zaznamovana iztisa, ki bosta vsebovala ta oklice.

Prevzani Vam
R. W. Woolley,
Urad za publikacijo
Posojilo za Svobodo l. 1917.

KUPI "LIBERTY" BONDE ZDRUŽENIH DRŽAV — BONDE SVOBODE! DOKAZI, DA SI DOBER GOSPODAR, DRUGIČ, DA SI PRIJATELJ SVOBODE SPLOH IN ŠE POSEBEJ PRIJATELJ ZDRUŽENIH DRŽAV.

29. maja, 1917.

Združene države so plačale svojo svobodo ne le s srebrom in zlatom, ampak s srčno krvjo svojih sinov. Naša nova domovina je posvečena svobodi in pravici: blagoslovljena je s krvjo mož, ki so dali vse in sami sebe zato, ker živiamo sedaj mi — za svobodo. Mi smo prišli na gotovo; dobili smo nekaj, za kar nismo delovali niti mi, niti naši očetje — svobodo. Naša čast zahteva, da vsaj pomagamo shraniti to svobodo čisto, neomadeževano, varno. Niti kaiser, cesar ali sultan se ne sme predzniti omadeževati s svojo krvavo roko čast ljudovlade, ki je dala pribežališču preganjanim, blagostanje potrebnim in enakost vsem. Svobodni možje bodo vedeli braniti to sveto dedščino, eni s svojo krvjo, drugi s svojim umom. Ako nisi klican, da storiš jedno ali drugo, pomagaj braniti in širiti svobodo vsaj s tem, da kupiš bonde Svobode — pomagaj z modrim gospodarstvom. Nikjer na svetu ni denar varnejše naložen, kakor v bondih Svobode. Najbogatejša država na svetu s svojim desetletnim milijonskim narodom ti garantira za tvoj denar. Ako veruješ v papirnati denar Združenih držav, moraš verovati v bonde Svobode; ker papirnati denar je isto dolžno pismo, koje si prejel od Združenih držav za svoto v srebru in zlatu, kakor bondi Svobode. Še več; za papirnat denar ne dobiš iste orestiti, kakor v hranilnici, ki varno razpolaga z denarjem svojih vlagateljev. Pojdi k svojememu bankirju, ali v katerokoli banko hočeš, povsod ti bodo dali točna pojasnila; za svoj denar dobiš večjo vrednost v bondih. Če si dober gospodar, bodeš storil to takoj, ker LE DO 15. JUNIJA IMAŠ ČAS, da se poslužiš te prilike. Bodi dober gospodar in bodi prijatelj svobode in prijatelj zemlje, kjer si dobil vse, kar imaš.

Slovenci, sedaj nam je dana priložnost, da z dvojnimi dobičkom delamo za svojo korist: Kupimo bonde Svobode, navežimo se na naše Združene države, vtelesimo sami sebe v družino svobodnih mož.

Nesebična ljubezen do naše nove domovine je ideal vreden moza, ki ljubi svobodo; če pa more pri tem napraviti dobiček brez izgube na časti, še več, da pridobi na časti, bode storil s podvojeno hitrostjo, kar želi od njega domovina.

Naprej, torej Slovenci, da se vije zvezdnata zastava, simbol svobode, zmagonosno v čast Združenih držav, v čast našo, v korist zatiranih in v smrt vseh tiranov! Kupite te bonde Svobode!

MATEJ F. KEBE,
predsednik Slovenske Narodne Zveze.

Opomba uredništva: Cenjene čitatelje opozarjamo na tozadevni oglas, priobčen na 8 strani današnje številke.

Ishaja vsako sredo.

Uredništvo in upravnitvo:
1851 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.60
Za nečlane.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CATHOLIC SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Owned by the Grand Catholic Slovenian
Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1851 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Listnica uredništva.

Raznim dopisnikom v blagoh.
vpoštevnanje.

I.) Že večkrat smo prosili urad-
nike krajev. društev, da naj bodo
pri pošiljanju uradnih naznanil
ali društvenih vesti točni, ali da
naj nam določijo rokopolje naj-
kasneje do zadnjega dne v ted-
nu, to je do sobote, ako želijo, da
bo stvar priobčena v prihodnji
številki.

Žal pa, da se počne pri tem ni-
kakor vpoštevati točnosti in re-
da. Za predzadnjo številko smo
prejeli šele v ponedeljek popoldne
(torej 2 dni kasneje) kar 5 do-
pisov, dva izmed teh celo po
"Special Delivery". Dopisniki, o-
ziroma gg. tajniki so nas prosili
na vse načine, da naj se naznani-
lo glede prihodnje seje zaneslji-
vo priobči še v isto tedenski šte-
vilki. Ugodilo jim po želji,
dasiravno težko.

Vsak tajnik ve in zna že več
tednov preje kdaj se vrši ta ali
ona seja, ali kaj važnega se bo na
isti seji vršilo. Časa za pošilja-
tev dopisa (naznanila) ima torej
dovolj; žal pa, da stvar odlašna
na zadnji trenotek. To je naravnost
malomarnost, ki dela uredniku ne-
potrebne skrbi in delo.

Omenili smo že neštetokrat, da
zahteva tiskarna, da se mora vseh
7 notranjih stvari zaključiti že v
ponedeljek, prvo stran pa v torek
popoldne, ker gre list v tisk že v
torek popoldne, v sredo zjutraj
pa na pošto; torej urednik ne mo-
re delati čudežev. Prejeli smo že
kako naznanilo celo v sredo, ko je
bil list že na pošti s pripombo, da
naj bo natisnjen v isti številki.
Zatorej cenj. gg. dopisniki vpo-
števajte to pojasnilo in našo pro-
šnjo.

II.) Točka 2 današnje listnice
uredništva je sledeča:

Odkar smo pričeli na poziv gl.
tajnika in na naš poziv priobčeva-
ti razmotrivanje za XIII konven-
cijo naše Jednote, smo prejeli že
par precej robatih in ostrih dopi-
sov od "Večletnih članov" —
"Člana dr. št. —", ali pa z okraj-
šanimi imeni "N. N." Že v št. 16
našega lista smo omenili, da se
naj vsak dopisnik podpiše s pol-
nim imenom in da naj označi šte-
vilko in ime društva, h kojem
spada. Gornji podpisi se nam zdijo
neumestni in nepopolni. Če misliš
dobro, ali če si z dobrim namenom
sestavil dopis, mislimo, da je tudi
prav, da se pri tem ne sramuješ
svoje imena. Članstvo, ki že
bere tvoj dopis, (članek ali raz-
motrivanje) naj tudi ve, kdo ga
je spisal. Večletnih članov imamo
namreč na tisoče pri Jednoti.

V gornjoznačeni številki smo tu-
di pojasnili članstvu v kakem to-
nu naj bodo dopisi sestavljeni.
Že tedaj smo želeli, da naj bo vsi-
bina dopisa dostojna, ali taka, da
ne bo naravnost žalila tega ali o-
nega člana, uradnika krajevnega
društva ali celo kakega glavnega
odbornika. Ta prošnja in objava
se je v št. 16 glasila sledeče:

"Omenili smo že, da je naš list
za razmotrivanja povodom bli-
žajoče se konvencije vsem druš-
tvom in vsemu članstvu na razpo-
lago. Saj je "Glasilo K. S. K. Jed-
note" vendar vaša lastnina. Pri-

občevali bomo z veseljem zdravo
kritiko in vse stvari, tikačje se
dobrobita naše čilane K. S. K.
J. Ker je dolžnost in naloga u-
rednika "Glasila K. S. K. Jedno-
te", ravnavati se strogo po predpi-
sanih pravilih ali glasom ustave
naše K. S. K. J. se bo urednik dr-
žal na vsak način te določbe in
tega pravila. Vred tega so na-
prošeni člani, da naj pišejo te
razprave v lepem in mirnem slo-
gu, ali tonu. Na osebnosti, poli-
tiko, strankarsko ali napade na
ustavo naše Jednote se ne bo u-
redništvo na noben način oziralo.
Če ima morda kako društvo kake
domače nepravilke, in spore, naj
jih skuša samo doma poravnati
ne pa, da bi se kaj takega obeša-
lo na veliki zvon javnosti. "Le-
pa beseda, lepo mesto najde." —
nam veli že star pregovor. Tega
reka se bomo držali tudi pri tej
prilici!" —

Uredništvo "Glasila K. S. K.
Jednote" noče v obče, ali s tem
uvesti nobenega diktatorstva, ali
svoječasne ruske cenzure. Vaš
in naš list je vsem članom na raz-
pologo za dopise in razmotrivanja
ki so na mestu, za zdravo in ute-
meljeno kritiko ne pa za zdražbo
natoleevanje, obrekovanje i. t. d.
Z nepotrebnimi prepri in hujškan-
jem eden proti drugemu ne bo-
mo dospeli nikamor, pač pa z u-
ljudnostjo sloga in odkritosrčno-
stjo, osobito pa še sedaj, tik pred
konvencijo.

Baš tega načela se je držalo
uredništvo Glasila že od začetka,
in se bo istega držalo še naprej.
Osebnosti in medsebojni prepri
ne spadajo nikakor v javnost.
Kaj mene, to briga, če si se mor-
da ti tje, ali oni osebi zameril ali
naobratno, tem manj pa še 13.000
čitateljev broječo skupino naših
članov? Glasilo kake podg. orga-
nizacije mora biti vedno takih na-
čel kakršna zastopa dotična or-
ganizacija, ki ne pozna nasprot-
stva, sovražstva in nesloge. "Gla-
silo K. S. K. Jednote" bo skušalo
ostati še vnaprej potujoči apostol
prave krišćansko-bratske ideje
med ameriškimi katol. Slovenci
ne pa glasilo prepirljivecev. V
take nelepe svrhe lista ne vzdržu-
jemo in ne podpiramo, ampak za-
to, da imamo kaj koristi od njega,
ne pa škode.

Ni še dolgo tega, ko smo videli
v glasilu neke znane slov. podg.
organizacije skoro sleherni teden
po cele kolone samih napadov,
kreganja, očitanja, itd. Kaj je
vse to dotični Jednoti koristilo?
— Nič! Pač pa morda škodovalo.

Cenjeni sobratje in sestre K.
S. K. J. I. Do prihodnje konven-
cije imamo samo še devet (9) te-
dnov. Čas postaja vedno krajši.
V teh devetih tednih imate to-
rej še dosti lepe prilike posluže-
vati se razmotrivanja, priobčene-
ga na 3. strani lista. V vsakdo-
k, kdor ima kako umestno in korist-
no stvar za proevit naše ljubljene
K. S. K. J. naj se oglasi. Ured-
ništvo se nič ne ozira, če pišete
na 1 strani ali na 2 straneh pa-
pirja — svinčnikom ali s črnilom.
Vse je dobro došlo. Urednik bo
že skrbel za to, da se bo stvar ob-
javila. Prihodnje številke bi mo-
rale vsebovati vedno po celo stran
razmotrivanja; saj gradiva je za
to dovolj.

V eni, izmed prihodnjih števil
bo prišel tudi urednik glasila
s par točkami na plan, katere bo-
do kot nekako navodilo za razmo-
trivanje.

III.) **Brat John Oražen, Pueblo,
Colorado!**

Predsednik K. S. K. J. v št. 21
"Glasila K. S. K. Jednote" ni na-
padal nobenega člana ali članice,
pač pa je dal primerno navodilo
krajevnim društvom za volitev
delegatov; to navodilo smatra-
mo kot uradno in ne napadljivo,
pač pa podučljivo in v prid K.
S. K. Jednote ter njenih članov in
članice.

Vaš dopis pa smatramo za ose-
bnost in napad, in zatorej ga ni-
smo priobčili, pač pa hočemo istega
dobesedno priobčiti, kakor hi-
tro vi odvzamete odgovornost od
nas s tem, da nam dokažete slede-
če:—

1. Ali je resnica, da nima K. S.
K. Jednota sovražnikov?

2. Imena članov, ali članice in
njih malih otročičkov, katerim
je naš glavni predsednik s svojim
lastnoročnim podpisom kaj hude-
ga storil in to brez povičja, ali da
bi ga v to pravila K. S. K. J. ne
sila, pravila, katere so naredili
delegatje žadnje konvencije; ne
pa glavni predsednik.

3. Zakaj mislite, da se naš so-
brat predsednik boji nekaterih de-

legatov? Saj vendar sami trdite,
da je bil že večkrat celo na sodni-
jo poklican, a vendar še ni noben-
krat doživel poraza pred sodnijo.

4. Ali ni to zadostni dokaz, da je
njegovo poslovanje v smislu prav-
il in državnega zakona?

Bratske podg. organi- zacije in vojna.

V enem izmed razmotrivanj,
katere smo začeli priobčevati na
3. strani našega lista povodom bli-
žajoče se XIII. konvencije naše
Jednote — je sobrat Math Jakša,
član društva sv. Vida, št. 25 Cle-
veland, O. tudi priporočil, da naj
bi se nekaj ukrenilo za one naše
sobrate, ki so odšli, ali ki bodo šli
k vojakom, oziroma v vojno.

Nam se zdi ta točka tako po-
menljiva, da hočemo v tem član-
ku bolj obširno o nji razpravljati
z željo, da naj ta članek vsi bra-
tje naše podg. Jednote prečitajo,
osobito pa izvoljeni delegatje.

Te vrstice, ti nasveti in ti po-
datki bodo dali konvenčnemu zboru
priliko, da ne bo treba o tej
točki predolgo časa na konvenci-
ji debatirati. Vsebinsko tega članka
smo posneli iz zadnjih dveh šte-
vilčk mesečnika "Fraternal Moni-
tor", glasila skoro vseh ameri-
ških večjih in manjših podgornih
organizacij.

Pred vsem nastane najprvo glav-
no vprašanje: Ali je primorana
držati kaka podgorna organiza-
cija še take člane, ki gredo v voj-
no ali ne? — Odgovor na to je, da
lahko podg. organizacija o tem
določa, kakor sama hoče. To pra-
vico ji daje državna postava, ki
sloni zaeno na ustavi in pravih
dotične podg. organizacije. Ka-
kor smo čuli, samo država Ohio,
je nedavno prepovedala, da se ne
sme takih članov naravnost črtati
iz podgornih organizacij in da
naj se iste še naprej drži v zava-
rovalnem skladu pod gotovimi ali
izjemnimi pogoji.

Ko so napovedale Združene dr-
žave nemški vladi vojno, so pri-
šli glavni uradniki skoro vseh
večjih ameriških podgornih orga-
nizacij resno premisljati, kaj naj
bi se ukrenilo z onimi domoljub-
nimi člani, ki se bodo šli vojsko-
vat za našo mogočno Unijo. V
tem pogledu ne bo naše ameriško
bratroljubje ali fraternalizem o-
stal v ozadju, ampak bo skušal
po svoji najboljši moči stati
Združenim državam ob strani v
svrhu bolj popolne dosegne zmage.
Poleg države, bodo skušale tudi
številne ameriške podg. organi-
zacije lažjati gorje vojnih žrtev s
tem da bodo pomagale poškodova-
nim, da bodo skrbale za udove
in sirote padlih junakov po svoji
najboljši moči.

V to mogočno dobrodelno do-
mačo armado spada na stotine
raznih podg. organizacij. Jednot
in zvez, ki štejejo do 20,000,000
članstva skupaj. Te ameriške
podgorne organizacije delajo se-
daj proračune in načrte, kako jim
bo mogoče obdržati tekomo vojne-
ga časa svojo solventnost. Kaj ta-
kega je pa mogoče doseči le s po-
sebnimi dokladami, ali asesment-
i, kajti riziko, ali nevarnost življe-
nja članov-vojakov je stokrat
večja, kot pa onih članov, ki bodo
ostali doma.

Skoro večina ameriških brat-
skih podg. organizacij ima v svoj-
ih pravih določbah, da član, ki
gre v vojno, preneha biti aktivni
član istih ali iste. Da se pa ne bo
ravnalo v tem pogledu s takimi
člani preveč neumisljeno in nedo-
moljubno, je sklenilo že dosti teh
organizacij, da bodo za ta izjemni
slučaj vojne obdržale še vseeno i-
ste člane, to pa v posebnem razre-
du in s posebnim povišanim ases-
mentom.

Dne 17. in 18. aprila t. l. se je
vršilo v Des Moines, Iowa zboro-
vanje vseh zavarovalniških komi-
sarijev, kjer se je debatiralo
tudi o tej točki. Ti komisariji so
določili in odobrili predlog, da
lahko podg. organizacije nalaga-
jo posebne, višje mesečne ases-
mente na one člane, ki gredo k
vojakom, ali v vojno. V kratkem
času bo izdelal tozadevni odbor
zavar. komisarijev posebno pri-
merno vplačevalno tabelico, da
ne bo previsoka in ne preizka;
po tej tabelici bodo delovale po-
tem vse ameriške podg. organiza-
cije, kar bo služilo v korist orga-
nizacijam samim in pa njihovim
članom v vojni.

Znano je, da računajo navadne
zavaroval. družbe od \$50 do \$100.
posebnih letnih asesmentov pri
\$1000. zavarovalnine pri onih za-

vzavaneh, ki gredo v vojno; ne-
katere jim pa odplačajo le gotovi
denar. Ta svota je vsekako preti-
rana po sodbi večšakov. Primer-
ni, ali dosejaj najbolj navadni
tozadevni povišani asesment je
\$3.00 na mesec ali \$35.00 letno pri
\$1000. — zavarovalnine. Po tem
načinu že poslujejo nekatere
podg. organizacije, kakor bomo
kmalu čuli. Ta posebni ozi-
rovišani asesment mora pa biti red-
no plačan, kakor asesment onih
članov, ki so, ali ki bodo ostali
doma. Istega naj plača dotičnik
sam, ali pa preostalo članstvo so-
razmerno skupaj. Kdor bi se torej
ustavljaj plačevati to posebno do-
klado, tega ne more nikakor dr-
žati organizacija za svojega ak-
tivnega, ali rednega člana.

Nekatere ameriške podg. jed-
note imajo tudi nov način, da de-
lajo pri takih članih posebno izje-
me. Ako bi n. pr. tak član (voj-
jak) ne mogel vzdrževati plače-
vanja previsokih asesmentov, bo
dotična organizacija izplačala le 40
odstotkov njegove posmrtnine v
slučaju da ga zadene nesreča na
bojnem polju. Tako bi dobili na
pr. dediči takega člana na mesto
\$500. samo \$200; namesto \$1000
pa samo \$400.

Nekatere podg. Jednote, tako
tudi večje delavske unije ne bodo
nikakor suspendovale takih čla-
nov; pač jih bodo pa smatrale le
pasivnim članom to je, da se lah-
ko po končani vojni sprejmejo
nazaj v isti starosti in pod istimi
pogoji kot so bili ob času svojega
odhoda v vojno, ali še preje.

Strokovni list "Fraternal Moni-
tor", katerega smo gori omeni-
li, je razposlal še meseca aprila t.
l. vsem večjim ameriškim podg.
organizacijam posebne vprašalne
pole in cirkularje s sledečimi
vprašanji:

1) Ali boste zavarovanje onih
članov vaše organizacije prekli-
cali — ki služijo v armadi ali v
mornarici?

2) Kake omejitve in posebne
doklade boste naložili na one čla-
ne, katere ste sprejeli po 6. aprila
1917?

3) Ali ste že kaj ukrenili za po-
moč opim osebam, ki so odvisne
od članov, odšlih na fronto?

4) Ali ste že kaj ukrenili glede
plačevanja ases. takih članov?

5) Ali bodo vaša pravila dovo-
ljevala, da naj se ustanovi posebn-
ni patriotični sklad, ki se bo
vzdrževal s posebnimi asesmenti?

V "Fraternal Monitor" meseč-
niku se je na to okrožnico dose-
daj odzvalo že na stotine ameri-
ških podg. organizacij. Skoro ve-
čina teh izjavlja, da ne bo črtala
takih članov in da jih bo še nade-
lje obdržala v posebnem skladu,
v katerega bodo plačevali dotični
člani sami ali pa celokupno član-
stvo.

Dosti teh organizacij tudi iz-
javlja, da ima baš tekoče leto svo-
ja glavna zborovanja in da se bo
to točko skušalo na konvenciji re-
šiti. Ena izmed takih organizacij
je tudi naša K. S. K. J. Upamo,
da bodo sobratje delegatje kot
zastopniki vsega članstva kaj v
tej zadevi ukrenili, kajti tudi iz
naše organizacije bo pri splošnem
naboru dosti potrjenih, ki bodo o-
pravljali vojaško službo bodisi že
doma, ali pa na evropski fronti.
Da res, saj služijo že precejšnje šte-
vilo naših vrlih fantov prostovol-
jceev v armadi strica Sama, ki
so člani naše K. S. K. J.

Eno točko bi priporočili vsem
cenj. krajevnim društvom, to je
bolniška zavarovalnina takih čla-
nov, kojo ima društvo v oskrbi.
Na zadnji seji dr. sv. Štefana št.
1 K. S. K. J. se je sklenilo, da
društvo ne bo več držalo članov,
ki gredo k vojakom — v svojem
bolniškem skladu, tako tudi ne bo
pobiralo od njih mesečnega bol-
niškega asesmenta 50c. To se je
določilo iz gotovih vzrokov. V pr-
vi vrsti je nemogoče pošiljati
boln. obiskovalca k takemu čla-
nu, voditi v redu bolniške knjige,
pošiljati mu podporo, ko se ne ve
kam, skrbeti za pogreb itd. Če
zadene n. pr. vojaka v službi bo-
lezen, bo skrbela zanj vladna, ali
država veliko bolj v vseh ozirih,
kakor pa društvo; če se pa morda
v službi kaj poškoduje, dobi tudi
primerno poškodnino, ali celo po-
kojninu do smrti. Vlada Združe-
nih držav skrbi za svoje vrle si-
novce vojake tako izbornu, kot no-
ve druga država na sveu. —
Ko se bo pa tak član zopet povr-
nil nazaj, bo imel ravno iste pra-
vice v društvenem po. skladu
kot prej. Take člane se bo držalo
samo še v posmrtninskem skladu
pri Jednoti in sicer pod pogoji,

kakoršne bo določila prihodnja
konvencija.

Na tej seji je bil navzoč neki
član društva sv. Štefana št. 1. ki
ima sedaj dva sina pri vojaki in
ki je doslej on plačeval za nju a-
sesmente. S to novo določbo je bil
ta oče, ozi-
rovi član popolnoma zado-
voljen, in tako bode gotovo za-
dovoljnih tudi še številno drugih.

Pa preidimo zopet k stvari gle-
de posmrtninskega zavarovanja
članov pri Jednoti.

Angleška podg. organizacija
"Beavers Reserve Fund Frater-
nity, Madison, Wis." je odgovorila
na nekaj stavljenih vprašanj listu
"Fraternal Monitor" slede-
če:

"Ker se tiče obveznosti naše
podg. organizacije v zadevi vojne,
omemnam sledeče: Člani na-
šega društva, ki so se pridružili
šele po napovedi vojne državnih
milici, so prenehali biti vsled te-
ga člani naše organizacije, ker
tako predpisujejo naša pravila.
Tako izgubijo tudi vsi oni člani
pravice do našega društva, ki so
šli v vojno, kajti naša pravila do-
ločajo, da je vojaško službovanje
zelo nevarnega poklica in se takih
članov ne more več držati pri or-
ganizaciji. Pač pa ostane zava-
rovalnina takih članov, ki so bili še
pred 14. aprilom 1917 pri naši or-
ganizaciji še veljavna pod posebn-
nimi pogoji, čeravno so se sedaj
pridružili ameriški armadi, ali
mornarici, ali čeravno se bodo še
le pridružili. Po 14. aprila t. l.
namreč bomo od vseh takih čla-
nov pobirali redno po \$3.00 poseb-
ne mesečne smrtinske doklade
ali \$35 letno pri \$1000. Zava-
rovalnine. Kdor ne bo hotel plače-
vati te posebne doklade, se bo
zanj izplačalo v slučaju smrti le
40 odst. od njegove zavarovalni-
ne. To posebno doklado morajo
taki člani plačevati poleg rednih,
ali starih asesmentov. Nekatera
krajevna društva naše organiza-
cije, bodo sama skrbela za plače-
vanje asesmentov za take člane."

Podporna Zveza "The Catholic
Mutual Benefit Association", z
glavnim sedežem v Hornell, N. Y.
je odgovorila, da tudi v obče ne
drži vojakov pri svoji organiza-
ciji. Pač, če je bil dotičnik že leto
dni zavarovan, lahko ostane še
naprej; mora pa plačati 50 odst.
večje asesmente, ali še enkrat te-
liko, kot prej. Če ni bil član še le-
to dni pri tej Zvezi, je prenehal
biti aktivni, ali redni član.

Amer. Podporna Zveza Vitezov
sv. Jurija v Pittsburghu, Pa. ne
bo nalagala nobenih posebnih a-
sesmentov, članom ki bodo odšli
na vojsko. Asesmente zanje bodo
plačevali preostali, ali oni člani,
ki ostanejo doma.

Znana ameriška podg. organi-
zacija Catholic Order of Foresters
ne bo zanj naprej več sprejemala
novih članov v starosti od 21—31
leta. Za one, ki se bodo pridruži-
li armadi, bo naložen posebni a-
sesment.

Podp. Zveza Woodmen of the
World, postaja Omaha, Neb. je
določila 30c posebne doklade me-
sečno pri \$1000. zavarovalnine za
one člane, ki gredo v vojno.

"Catholic Family Protective
Association of Wisconsin", s se-
dežem v Milwaukee, Wis. je dolo-
čila \$35.00 posebne letne doklade
pri \$1000. zavarovalnine; Inde-
pendent Order of Foresters v To-
ronto, Ont. Kanada \$50. — Fran-
coska podg. Zveza L. Union St.
Jean Baptiste d'Amerique v
Woonsocket, R. I. bo povišala a-
sesment za take člane za 25 o-
dstotkov; Masonic Mutual Life
Assoc. Washington, D. C. pa na
\$30. pri \$1000. posmrtninske za-
varovalnine.

K sklepu naj navedemo tukaj
še dobesedno izjavo Podp. Zveze
"Knights and Ladies of Security,
Topeka, Kans.

"Naša družba, kakor v obče tu-
di vse preostale slične organiza-
cije, razveljavlja certifikat člana,
ki se kot vojak udeleži vojne.
Glavni odbor nima sedaj pravice
premeniti teh pravil; to se zamo-
re izvršiti le na narodni konven-
ciji.

Vendar smatra glavni odbor
postave naše Zveze v toliko, da
se lahko izplača članu — vojaku
ali mornarju posmrtnino, ako u-
mrje naravne smrti ne pa če se
smrt ali pohabljenost povzroči
povzroči nasilnim potom po so-
vražniku. Naša pravila določajo,
da se sploh ne sme pobirati od ta-
kih članov asesment, ki se naha-
razjo v vojni. Smo pa torej sedaj
razposlali na vsa naša društva po-
sebne okrožnice, da se lahko jem-
ljejo asesmente od takih članov

pod pogojem, da morajo narediti
izjavo, da ne bodo zahtevali nobe-
ne odškodnine, ali posmrtnine, če
jim bo povzročil smrt, ali poškod-
bo sovražnik.

V obče pa gl. odbor misli, da
bo sedanja vojna že prej konča-
na, predno bodo prišli vojaki na-
še vlade v dotiko z vojnimi ope-
racijami."

KAKO SO SPREJEMALI NA RUSKEM SLOVENSKEM VOJNE UJETNIKE.

S Podolja je sporočil neki oči-
videc ukrajinskemu častniku sle-
deče: Na postaji Kozjatin sem vi-
del nedavne avstrijske ujetnike.
Ob njih vrstah so hodili popi, ki
so jih poučevali in jim razdelje-
vali odločno protiukrajinski list
"Podoljanin". Ujetniki so bili ze-
lo čisti in dobro oblečeni, niso bili
zmučeni na pogled in držali so se
zelo dostojanstveno. Ako je hotel
n. pr. kdo kupiti znak kape od
avstrijskega vojaka in mu ponu-
jal zanj še treba pet rubljev, ga
je vojak kar s srepm pogledom
zavrnil in nihče več se ni drznil
s tem nadlegovati vojakov.

Kako so začetkom vojske sodili
ruski vojaki o vojski?

Vojaki so šli na vojsko žalost-
no, brez zanimanja in navduše-
nja. Govoril sem z nekaterimi
ranjenci, ki so se vrnili domov
iz galskih bojev. Hvalijo pogum
avstrijske vojske. V našo vas se
je vrnil ta čas, ko so imeli oditi
na bojno polje nanovo izbrani,
nek ranjen vojak. Brž so se zbra-
li okoli njega, da bi vprašali, ali
je strašno v vojski. Ranjeni je
pravil, da ni strašno, da je tako,
kakor na manevrih, le sovražni
šrapnel je delal nered in strah v
četah. Ko to sliši, reče eden iz-
med poslušajočih: "Strašno ali ne
strašno, toda ali moremo mi stre-
ljati na naše brate (Ukrajince-
Galičane)?"

Zlasti na naše avstrijske Ukra-
jince ujetnike dela ruski urad že
od prvega početka vojske z vso
silo in vsemi mogočnimi sredstvi,
da jih pridobi za pravoslavje in
moskalstvo. Silijo jim moskal-
ske časopise in knjige, in vzdržati
morajo praveate vojne napade po-
pov in članov raznih moskalskih
družb; s kakim uspehom se bodo
mogli vsi ti ponašati, bomo videli
konec vojne.

Pisalec teh vrstic so pripovedo-
vali ruski ujetniki, večinoma U-
krajinci, da niso večinoma niti
shutili vojne, ko so jih vpoklica-
li. Vse je govorilo le o velikih
manevrih. V kosarnah so nato
razdeljevali oklice cerkvenih ob-
lasti (škofov), v katerih so ti
vspodbujali na vojsko: "Pojdi-
te rešiti svoje brate iz nemškega
krutega suženjstva!"

Ruski vojaki carja spoštujejo,
Nikolajeviča pa sovražijo kot o-
krutneža, ki nima srea in goni
moštvo v smrt, kot govedo v klav-
nico. O njem pravijo, da je pred
začetkom vojne nastavljal carju re-
volver na prsa in mu žugal s smr-
tjo, ako ne počne vojne.

Nek ujetnik je pripovedoval, da
je sam videl carja, kako je brid-
ko jokaj, gledajoč za Karpati
strašno število mrtvih vojakov.

Kakšno podporo dobivajo dru-
žine vpoklicanih ruskih vojakov
vidno iz slučaja nekega ujetnika.
Žena in pet otrok je dobilo za
tri mesece 56 kron našega denar-
ja, a še za to se je moral mož po-
šteno truditi in se na vseh mogo-
čih mestih pritoževati.

Do krivoprišežnika Laha nima
noben Rus spoštovanja: "Je si-
cer naš zaveznik," pravijo "a se
ga sramujemo in morda ravno za-
radi njega nam Bog ne bo dal
sreče!"

Pripravljeni bi bili celo mnogi,
pač taki, ki nimajo družine, iti
celo na vojsko v naših vrstah nad
Laha, kot na sovraga Slovanov:
"Šli bi, a potem nam bi moral
dati zemlje car, ker bi ne smeli
več domov!"

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. maja 1917 skupna izplačana podpora

\$1,241,415.47

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhlić, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francić, 318 South Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. St., Anacosta, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38 — 10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika. JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Krajevna društva opozarjam na važnost Jednotinih pravil, člen 20, točka 136, stran 57. Večkrat se primeri, da član ali članica odstopi od Jednote. Nekatera društva vpoštevajo preje imenovano točko, druga zopet ne. Kar je največje važnosti pri tem je, da društveni tajnik(ica) zahteva certifikat od vsakega člana(ice), ki želi oziroma, ki odstopi od Jednote. Certifikat je treba odposlati na glavni urad. Na vsak tak certifikat naj se zapiše: "Odstopil ali odstopila", kakor je že slučaj. To je jako važnega pomena in se prosi, da krajevna društva imenovano točko do cela vpoštevajo.

Ravno tako opozarjam vsa cenjena društva na točko 76 Jednotinih pravil, ki se glasi: Najmanj dva tedna pred konvencijo morajo doposlati posamezna društva predsedniku pravnega odbora pismenim potom vse točke za spremembo pravil svoje tozadevne nasvete in želje. Pravni odbor mora pa na konvenciji z gospodarskim odborom vred skupaj presojevati te točke in nasvete in poročati o njih konvenčnem zboru za sprejem ali pa tudi za odklonitev.

Torej vsa cenjena krajevna društva, ki imajo kaj poročati ali svetovati k premembam pravil, se prosijo, da to točko vpoštevajo in pravočasno odpošljejo vse nasvete o premembam pravil na predsednika pravnega odbora. Zadnja konvencija je to točko odobrila, radi tega, da se s tem prihrani čas in denar. Vse nasvete naj se pismenim potom poroča, kakor omenjeno, predsedniku pravnega odbora, sobratu Jos. Russu, 6619 Bonna Ave., Cleveland, Ohio, da iste z ostalimi v to določenimi odborniki pregleda in o njih poroča konvenciji. Če bi vsak delegat poročal na konvenciji, kaj mu je društvo naročilo, bi s tem porabili precej časa in potrošili nepotrebnim potom veliko denarja. Ko bode pa pravni in gospodarski odbor imel vse podatke od društev na rok, bode iz tega sestavil potrebno poročilo, ga predložil delegatom, ali zborovalcem, nakar se bode o nasvetih in priporočilih razmotrivalo. Če bode cenjena društva to vpoštevala in se po tem ravnala, potem konvencija gotovo ne bode trajala dva tedna ali več, marveč bode v petih ali šestih dneh končana.

Z bratskim pozdravom sem udani sobrat

JOSIP ZALAR

gl. tajnik.

Joliet, Ill., dne 4. junija 1917.

NOVO PRISTOPILO ČLANI.

K dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 22342 Zelko Marko 45, 250. — 22343 Tomažič Andrej 46, 250. spr. 7. maja 1917., društvo šteje 303 čl(ie).

K dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 22344 Živetz Ivan 16, 1000., spr. 6. maja 1917., društvo šteje 421 čl(ie).

K dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 22345 Pleše Josip 16, 1000., spr. 20. maja 1917., društvo šteje 498 čl(ie).

K dr. sv. Jan. Krstn. 11, Aurora, Ill., 22356 Kalčić Rudolf 20, 1000., spr. 6. maja 1917., društvo šteje 67 čl(ie).

K dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 22347 Poropatić Josip 22, 1000. — 22348 Kruljac Josip 24, 1000. — 22349 Mandušić Ilija 35, 1000., spr. 20. maja 1917., društvo šteje 175 čl(ie).

K dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 22350 Hrovat Viktor 19, 1000. spr. 5. maja 1917., društvo šteje 532 čl(ie).

K dr. Marije Device 33, Pittsburgh, Pa., 22351 Pavlaković Frane 34, 1000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 168 čl(ie).

K dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 22352 Hren Frane A. 18, 1000. spr. 18. maja 1917., društvo šteje 129 čl(ie).

K dr. sv. Franciška Seraf. 46, New York, N. Y., 22353 Vesel Ivan 28, 500. — 22354 Ogrine Pavel 31, 500., spr. 12. maja 1917., društvo šteje 56 čl(ie).

K dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 22355 Jasbec Ivan 23, 500., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 98 čl(ie).

K dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 22356 Balkovec Matija 25, 1000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 293 čl(ie).

K dr. sv. Petra in Pavla 51, Iron Mountain, Mich., 22357 Krall Emil 36, 500., spr. 6. maja 1917., društvo šteje 67 čl(ie).

K dr. sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., 22358 Skart Štefan 31, 500. — 22359 Dugar Michael 33, 500., spr. 15. maja 1917., društvo šteje 78 čl(ie).

K dr. sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y., 22360 Vidmar Josip 25, 1000. — 22361 Lavrić Frane 31, 500., spr. 5. maja 1917., društvo šteje 147 čl(ie).

K dr. sv. Jurja 73, Toluca, Ill., 22377 Katunar Matija 37,250., spr. 27. maja 1917., dr. št. 48 čl(ie).

K dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., 22362 Špehar Anton 19, 1000. — 22363 Kordić Ivan 28, 1000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 137 čl(ie).

K dr. sv. Družine 109, Aliquippa, Pa., 22365 Sereelj Frane 22, 500., spr. 19. maja 1917., društvo šteje 44 čl(ie).

K dr. sv. Mihaela 163, Pittsburgh, Pa., 22367 Fabae Michael 24, 1000. — 22368 Mahrančić Jurij 25, 1000. — 22369 Jarebić Ivan 27, 1000. — 22370 Novosel Peter 29, 1000. — 22371 Šavor Nikolaj 32, 1000. — 22372 Tišljar Štefan 39, 1000. — 22373 Novosel Michael 41, 1000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 37 članov.

K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 22374 Farlan Tomaž, 21. — 22375 Sokolić Nikolaj 21, 1000. — 22376 Lavrić Jakob 27, 1000. spr. 26. maja 1917., društvo šteje 92 čl(ie).

NOVO PRISTOPILO ČLANICE.

K dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 8185 Gašparić Barbara 28, 1000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 293 čl(ie).

K dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 8186 Perko Marija 37, 500., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 207 čl(ie).

K dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., 8187 Kozjek Albina 16, 1000. — 8188 Gregorić Marija 16, 1000. — 8189 Welsor Johana 23, 500., spr. 20. maja 1917., društvo šteje 206 članice.

K dr. Mar. Sed. Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., 8190 Prokšer Marija 36, 1000., spr. 26. maja 1917., društvo šteje 154 članice.

K dr. sv. Ane 105, New York, N. Y., 8193 Osterman Margareta 33, 500. — 8194 Prelovšek Marija 23, 500. — 8192 Delač Marija 24, 500. — 8195 Bruner Johana 43, 500., spr. 12. maja 1917., društvo šteje 76 članice.

K dr. sv. Ane 127 Waukegan, Ill., 8222 Česlesnik Marija, 16, 1000. spr. 4. jun. 1917 dr. št. 87 članice.

K dr. sv. Barbare 128, Etna, Pa., 8196 Vulaković Marija 28, 1000. spr. 7. maja 1917., društvo šteje 46 članice.

K dr. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., 8197 Žigon Franciška 26, 1000. — 8198 Kobal Marija 32, 1000., spr. 26. apr. 1917., društvo šteje 92 čl(ie).

K dr. sv. Valentina 145, Beaver Falls, Pa., 8199 Kalčević Jožefa 42, 7000., spr. 13. maja 1917., društvo šteje 40 čl(ie).

K dr. Marije Pomagaj 147, Rankin, Pa., 8200 Gozdanović Barbara 16, 1000. — 8201 Brozović Marija 17, 1000., spr. 18. marca 1917., društvo šteje 37 članice.

K dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., 8202 Šetina Franca 29, 500. spr. 6. maja 1917., društvo šteje 65 članice.

K dr. Marije Magdalena 162, Cleveland, Ohio, 8203 Černivec Cecilija 19, 1000. — 8204 Mihelić Angela 19, 1000. — 8205 Hrovat Marija 20, 500. — 8206 Zupančič Rozalija 22, 500. — 8207 Srebrnjak Alojzija 26, 500. — 8208 Stražisar Johana 28, 1000. — 8209 Bradač Katarina 29, 1000. — 8210 Koželj Alojzija 33, 500. — 8211 Koščak Rozalija 34, 500. — 8212 Zalar Ivana 36, 500. — 8213 Zavadnik Jožefa 37, 1000. — 8214 Balantić Amalija 41, 1000. — 8215 Fabjan Marija 41, 500. — 8216 Kostanjšek Terezija 43, 500., spr. 7. maja 1917., društvo šteje 88 članice.

K dr. Marija Pomagaj 164, Eveleth, Minn., 8217 Ahlin Marija F. 16, 1000. — 8218 Perušek Marija 25, 1000., spr. 20. maja 1917., društvo šteje 24 članice.

K dr. Mar. Pomagaj 147, Rankin, Pa., 8219 Fudrić Barbara 35, 1000., spr. 25. maja 1917., društvo šteje 39 članice.

K dr. Sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 8220 Sertić Lucija 28, 1000., spr. 26. maja 1917., društvo šteje 92 čl(ie).

K dr. sv. Alojzija 161, Gilbert, Minn., 8221 Slavič Helena 37, 500. spr. 25. maja 1917., društvo šteje 19 čl(ie).

SUSPENDIRANI ČLANI.

Od dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 21053 Peterić Josip 36, 500. — 21041 Zsalik Štefan 28, 1000. — 21054 Plej Martin 39, 500., 21. maja 1917., društvo šteje 303 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 20286 Barle Ludvik 19, 1000., 28. maja 1917. društvo šteje 421 čl(ie).

Od dr. sv. Cirila in Metoda 4, Tower, Minn., 5586 Hegler Karl 21, 1000., 20. maja 1917., društvo šteje 98 čl(ie).

Od dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., 20513 Ptak Alojzij 30, 500., 24. maja 1917., društvo šteje 150 čl(ie).

Od dr. sv. Jan. Krstn. 11, Aurora, Ill., 20578 Mutz Peter 29, 500., 6. maja 1917., društvo šteje 67 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., 17934 Nik Andrej 16, 1000. — 18526 Zupančič Ivan 15, 1000. — 19561 Legat Ivan 30, 1000. — 6355 Zupančič Frane 26, 1000., 23. maja 1917., društvo šteje 322 čl(ie).

Od dr. sv. Jan. Krstn. 14, Butte, Mont., 20953 Vidnevič Peter 25, 1000. 29. maja 1917., društvo šteje 195 čl(ie).

Od dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 11516 Intihar Matija 29, 1000. 21. maja 1917., društvo šteje 174 čl(ie).

Od dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 20756 Luzar Jernej 17, 500. — 17180 Škerjanc Mihael 18, 500. — 21303 Prezel Alojzij 19, 1000., 23. maja 1917., društvo šteje 531 čl(ie).

Od dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., 21997 Kesele Matija 25, 1000., 28. maja 1917., društvo šteje 344 čl(ie).

Od dr. Marije Device 33, Pittsburgh, Pa., 7931 Napoli Peter 27, 1000. — 9538 Spišić Nikolaj 29, 500. — 18810 Katonić Fabijan 33, 1000., 24. maja 1917., društvo šteje 168 čl(ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kan., 19707 Vodopivec Anton 21, 1000. — 21891 Kardić Frane 39, 1000., 22. maja 1917., društvo šteje 81 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 15696 Mavretić Matija 17, 1000., 24. maja 1917., društvo šteje 129 čl(ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla 51, Iron Mountain, Mich., 21283 Turrei Samuel 37, 250., 12. maja 1917., društvo šteje 67 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., 5860 Sustaršić Anton 19, 1000. — 22011 Stupar Jurij 25, 1000. — 21130 Krglišnik Frane 26, 1000. — 21065 Klavžer Josip 27, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 207 čl(ie).

Od dr. sv. Srea Jezusovega 54, Chisholm, Minn., 9929 Zivortnik Fred. 31, 1000., 20. maja 1917., društvo šteje 69 čl(ie).

Od dr. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, 15866 Jakšić Jurij 28, 1000., 27. maja 1917., društvo šteje 134 čl(ie).

Od dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 17847 Stonić Ivan 23, 1000., 22. maja 1917., društvo šteje 207 čl(ie).

Od dr. Mar. Vnebovzete 77, Forest City, Pa., 20050 Polončič Anton 16, 1000. — 17831 Plesničar Ivan 23, 1000., 20. maja 1917., društvo šteje 216 čl(ie).

Od dr. Mar. Pomagaj 79, Waukegan, Ill., 22067 Haberle Frane 26, 1000. — 21831 Babinik Mihael 34, 1000. 19. maja 1917., društvo šteje 108 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 83, Fleming, Kan., 17405 Kastigar Josip 16, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 46 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 88, Mohawk, Mich., 9216 Abzee Ivan 19, 1000. 14. maja 1917., društvo šteje 45 čl(ie).

Od dr. sv. Cirila in Metoda 90, So. Omaha, Nebr., 22077 Mufić Frane 22, 500. 30. aprila 1917., dr. št. 25. čl(ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa., 10836 Povrženik Josip 24, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 123 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 20016 Mihajelišen Teodor 21, 1000. — 21610 Česnat Ivan 23, 1000. — 22323 Petrovski Pavel 37, 1000. — 20458 Krova Andrej 40, 1000. — 18871 Katula Frane 41, 1000., 22. maja 1917., društvo šteje 79 čl(ie).

Od dr. sv. Jurija 100, Sunnyside, Utah, 2355 Lisac Andrej 23, 1000. 29. apr. 1917. in 18328 Adam Frane 24, 1000., 27. maja 1917., društvo šteje 12 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, 22079 Skubie Alojzij 25, 500., 23. maja 1917., društvo šteje 64 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 112, Ely, Minn., 14002 Česlesnik Frane 24, 1000. — 12280 Težak Ivan 25, 500., 23. maja 1917., društvo šteje 92 čl(ie).

Od dr. sv. Roka 113, Denver, Colo., 18035 Govže Frane 23, 1000. 25. maja 1917., društvo šteje 57 čl(ie).

Od dr. sv. Pavla 118, Little Falls, N. Y., 21314 Kunstelj Ivan 25, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 31 čl(ie).

Od dr. sv. Roka 32, Frontenac, Kans., 21489 Ferlić Anton 31, 250. 22. maja 1917., društvo šteje 75 čl(ie).

Od dr. sv. Jan. Krstn. 143, Joliet, Ill., 21967 Bradeška Matija 18, 500., 15. maja 1917., društvo šteje 42 članov.

Od dr. sv. Cirila in Metoda 144, Sheboygan, Wis., 17919 Virant Florjan 36, 1000. — 21619 Kregel Frane 18, 500. — 22091 Florjančič Andrej 41, 500., 23. maja 1917., društvo šteje 123 čl(ie).

Od dr. sv. Družine 151, Indianapolis, Ind., 22094 Prhne Ivan 35, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 30 čl(ie).

Od dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., 21315 Korošec Josip 18, 500., 21. maja 1917., društvo šteje 35 čl(ie).

Od dr. sv. Ant. Pad. 87, Joliet, Ill., 22144 Bajuk Alojzij 24, 1000. 27. maja 1917., društvo šteje 126 čl(ie).

SUSPENDIRANE ČLANICE.

Od dr. Mar. Pomagaj 17, Jennykind, Ark., 839 Ocepok Jožefa 22, 500., 25. maja 1917., društvo šteje 14 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., 3699 Brencić Marija 24, 1000. — 7854 Klavžer Apolonija 27, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 207 čl(ie).

Od dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, 6236 Jakšić Ana 29, 1000., 27. maja 1917., društvo šteje 134 čl(ie).

Od dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 5186 Stonić Katarina 23, 500. — 5521 Ozimek Marija 19, 500. — 4767 Tomažin Marija 24, 500. 22. maja 1917., društvo šteje 207 čl(ie).

Od dr. sv. Barbare 74, Springfield, Ill., 3566 Brinovčar Ivana 24, 1000., 20. maja 1917., društvo šteje 57 čl(ie).

Od dr. Mar. Pomagaj 78, Chicago, Ill., 6202 Zakovšek Uršula 21, 1000., 22. maja 1917., društvo šteje 206 članice.

Od dr. Mar. Čist. Spoč. 50, So. Chicago, Ill., 5799 Žabkar Rozalija 19, 1000. — 7705 Bajuk Ana 23, 1000., 20. maja 1917., društvo šteje 155 članice.

Od dr. sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., 6269 Zalar Angela 23, 1000., 21. maja 1917., društvo šteje 46 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 7937 Kotula Marija 37, 500., 22. maja 1917., društvo šteje 79 čl(ie).

Od dr. sv. Jurija 100, Sunnyside, Utah, 2574 Lisac Jela 19, 1000. 29. apr. 1917. društvo šteje 15 čl(ie).

Od dr. sv. Jožefa 112, Ely Minn., 3813 Česlesnik Jera 25, 500., 23. maja 1917., društvo šteje 92 čl(ie).

Od dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., 7406 Selišnik Antonija 27, 500. — 8173 Magavetz Marta 29, 1000. — 6292 Barković Marija 33, 1000., 18. maja 1917., društvo šteje 65 članice.

Od dr. Kraljica Majnika 157, Sheboygan, Wis., 4890 Sterk Cecilija 33, 1000. — 7430 Fritz Amalija 19, 1000., 25. maja 1917., društvo šteje 64 članice.

Od dr. sv. Veronike 115, Kansas City Kans., 4683 Vodopivec Marija 18, 1000. — 5581 Fruga Marija 25, 500. — 7873 Sigmund Johana 26, 1000., 28. maja 1917., društvo šteje 93 članice.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

Od dr. sv. Ane 127, Waukegan, Ill., 5012 Špacapan Marija 17, 1000. — 3796 Lah Marija 19, 500. — 4303 Malavasič Marija 20, — 3799 Borovničar Ana 21, 500. 20. maja 1917. dr. št. 87 članice.

IZLOČENI ČLANI.

Od dr. sv. Barbare 24, Blocton, Ala., 3388 Sustaršič Matija 24, 1000. 27. maja 1917. dr. št. 16 čl(ie).

Od dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 21451 Strojini Alojziji 21, 1000. 23. maja 1917. dr. št. 531 čl(ie).

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 19853 Morek Ivan 34, 1000. — 16530 Paušek Jakob 32, 1000. 22. maja 1917. dr. št. 79 čl(ie).

Od dr. Mar. Majnika 154, Peoria, Ill., 20469 Vlahovič Jurij 24, 1000. — 21501 Starčević Ivan 31, 250. — 21969 Budiselič Jurij 24, 1000. — 20475 Bujan Wm. 31, 500. 20. maja 1917. dr. št. 21 čl(ie).

Od dr. Mar. Žalosti 84, Trimountain, Mich., 15548 Pintar Josip 18, 500. 21. maja 1917. dr. št. 86 čl(iv).

ČLANICA ZVIŠALA ZAVAROVANINO \$500. NA \$1000.

Pri dr. sv. Ane 134, Indianapolis, Ind., 5674 Traunar Anna 27, zvišala 13. maja 1917. dr. št. 38 članice.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik K. S. K. J.

Avstrijske narodnosti in ustava.

V dunajski "Arbeiter Zeitung" je priobčil nedavno K(arl) R(enner) daljšo serijo člankov, v katerih razmotriva različne probleme o avstrijski državi v zelo poljudni in lahko umljivi obliki. O teh člankih bi se lahko še mnogo govorilo, za danes naj zadošča le eden, katerega podajemo v celotnem prevodu zaradi njegove prav zanimive vsebine:

"Ali žive sploh v Avstriji na narodnosti?"

To vprašanje je čudno! Ali je mogoče, da kdo zanika obstoj narodnosti v Avstriji? Boj narodnosti za državo (o tem je priobčil isti pisatelj cel članek) je trajal celih 50 let; zato je vendar izključeno, da kdo tega osnovnega problema avstrijske države ne pozna.

Ali so v Avstriji narodnosti? To vprašanje je paradoksalno! — Da, tako bi človek mislil. Je pa zelo važen činitelj našega javnega življenja, ki obstoja narodnosti ne pozna, kateremu je isti skrit in ki ga zanika: to je naša zakonodaja, naš pravni red!

Mirnega sreča lahko razpišemo nagrado 1000 kron onemu, ki v avstrijskem državnem zakoniku ali pa v 17. delu zakonikih po l. 1848 najde besedo "narodnost" (Nation). V enem samem členu naših osnovnih drž. zakonikov našel nisem besedo "plemena" (Volksstämme), ne da bi tam bilo rečeno, kaj je to in koliko jih je, ki tvorijo ljudstvo Avstrije, po čem da se spozna, kateremu plemenu kdo pripada, kje se pripadnost začne in konča. Zgodovinsko n. pr. se deli češki narod na tri dele: v Horake, Hanake in Slovake —; so-li Slovaki plemena (Volksstamm) ali ne? Tudi cigani v Avstriji so gotovo plemena; ali so tedaj kot narod sprejeti v državni osnovni zakon ali so izključeni? Ker so plemena pravno skupine oseb, in kot take ne morejo izvrševati pravnovejavnih dejanj, zato jim mora pravni red dati organe, ki poslujejo v njihovem imenu. Vsako društvo mora po zakonu imeti predsedstvo — "Volksstämme" po paragrafu 19 ga nimajo! Pravno sploh ne eksistirajo, in če jim daje ta člen prava, je to zgolj fraza!

Ali ni čudno, da se pravni red države, čegar zgodovinska naloga je, da pravno uredi medsebojne razmerje devetih narodov in tem določi delež na državi, skrbno izogiba teh osebnih skupin?

Ustava severoameriških držav ima nekak uvod, ki pravi: "Mi, ljudstvo Virginije, ki hočemo, da vlada pravica in ki hočemo ustavnosti državo, si damo sledečo ustavo." Človek bi torej pričakoval, da bo našel kjerkoli v naši ustavi vsaj po vsebini sledečo misel: "Mi, Nemci, Čehi, Poljaki, Ukrajinci, Slovenci, Hrvati, Srbi, Rumuni in Italijani v Avstriji, ki hočemo med seboj mirno živeti, smo združeni v tej državi, oskrbujemo svoje skupne zadeve po skupni vladi, svoje posebne zadeve pa pridružujemo svojim posebnim vladam na način, ki ga določa ustava." Kakor bomo videli, smo imeli enkrat tak red, — a danes je ostala od istega komaj še senca.

Pravno torej nimamo narodnosti. Naša zakonodaja pozna le različne govoreče osebe, le posamezne podložnike, pri katerih se ta ali oni materini oziroma običajni jezik sam ob sebi razume in predpostavljajo; pa tudi to, kateremu jeziku da kdo pripada, ni pravno ustavljeno kakor n. p. pripadnost k veri, ki je zapisana v matrikah. Zakonodaja daje jeziku pravice; toda jezik ne more uživati nobenih pravic, ravno ta-

ko kakor barva človeške kože ne, ali pa kakšna značilna lastnost ali drevo ali modrina nebeskega obloka ne. Le fizične ali pa pravne osebe imajo lahko pravice in dolžnosti.

Naš pravni red se do danes kakor nalašč izogiba problemu narodnosti, kakor maček vreli kaši. Drugače je na Ogrskem. Tudi tam prebivajo različne narodnosti, Madžari, Nemci, Hrvati, Srbi, Rumuni, Slovaki; deželna zakonodaja pa pripoznava le en narod to je madžarski in v njegovem imenu govori vlada. Nemadžari se imenujejo "drugojezični sosedstveni", nemadžarski Madžari. Izven Ogrske te terminologije seveda nihče ne razume in ne rabi, na Ogrskem jo pa varuje kazenski zakon.

Če zasledujemo terminologijo v zakoniku še dalje, nam postane tam zmeda kmalu jasna. Ponavlja se od dežele do dežele. Kaj je Češko, ve vsak, kdor je imel enkrat zemljevid v roki. Dežela ni samo zemljepisno očitana, ampak tudi državnopravno. Kaj pa pomeni "Čeh" v smislu zakona, je državno-pravno zelo sporno. Reichenberger in Taborjan sta Čeha (deželana, Boehmen), Olomučan pa ne. Po naši državno-pravni terminologiji je pa tudi Moravan lahko Čeh (po narodnosti, Čeche), ker se nemški izraz "boemisch" rabi v obeh pomenih. Reichenberger se seveda temu upira, da je Čeh, on hoče biti le "peme" (Boehme).

Odtod je razvidno, da pozna naša pravna terminologija le dežele, ne pa narodnosti, in zato rabi še danes pravne izraze osem najstarejšega stoletja! Takrat seveda narodnost še ni veljala nič, ampak se je potapljala v podložništvo do graščakov. Politično veljavo so imeli le stanoviti. Iz deželnih stanov je bila Avstrija politično sestavljena in ti so osnovno misel v uvodu ameriške ustave prav dobro izrazili: "Mi, stanoviti češki, nižjeavstrijski, ogrski, hrvaški itd. sklenemo med seboj in med krono pragmatično sankcijo, da si bomo z orožjem pomagali in kroni zagotovimo pravico, da nas upravlja." Čisto v smislu in duhu časa, popolnoma praktično in državno-pravno v redu.

Deželni stanoviti so zastopstva dežel in kronovin; na tej podlagi je zasnovana naša ustava in naše zakonodaje govore še jezik onih dob.

Stanoviti država se je umaknila absolutizmu, ta pa ustavnim monarhiji. Izginili so stanoviti, na njihovo mesto so stopili narodi: Nemci hoče biti v prvi vrsti Nemec, naj stanuje v Rihenbergu ali pa v Linu, Čeh hoče biti Čeh, če stanuje v Taborju, v Šleziji ali pa kje drugod. In kakor so svoj čas stanoviti — po dolgih in hudih bojih — privolili, da se ločijo javna prava v avtonomna in njim pristojna, na drugi strani pa skupna, kroni pripadajoča, ravno tako zahteva ljudska podlaga države, da se narodnosti organično vlijejo v pravni red države, da se organizirajo avtonomno kot "zvezne avstrijske narodnosti".

Edino tako moremo razumeti "urejeno sodelovanje in delež narodnosti na državi." To je ustavna naloga, ki čaka avstrijske narode in državniške in katere se ne smejo več izogibati.

Narodnosti niso pravno organizirane; zato si tudi ne morejo drugače pomagati, kakor da tvorijo posebne politične stranke in se pulijo za vsako mrvice svojega "deleža na državi", za vsako mesto kakega uradniškega sluge ali nočnega čuvaja. Ne njim, ne državi ni pomagano prav nič, če so po parlamentarnih vladah zastopani v osrednji upravi — boj se prenese potem čisto navadno v

srednjo upravo in desorganizira se to. Zastavna udeležba na vladi ne more nadomestiti pravnega deleža.

Kako naj se to izvede? Mi ho- morali svojo upravo iz zgolj državnih osovov preustrojiti, ker brez delitve v okrožja ne bomo upravnim nalogam kos. Če omejimo okrožja kolikor se da po narodnostih, smo položili temelj za lokalno nacionalno avtonomijo. Če združimo okrožja ene narodnosti v skupino, ki narodno-kulturne naloge enega naroda upravlja, potem je dana osebnost in nositelj centralne narodne avtonomije in določen je tudi pravni obseg posebnega narodnostnega prava. Vse "narodne" naloge, ki so v posebnem pomenu besede državne, pa pridržimo parlamentu in vladi; ta dva tvorita pravno okrožje centralne uprave. Tako bi se dala upravičena osnovna misel pragmatične sankcije, katero danes vlad nam tujih oblik iz časa "stanov" komaj poznamo, izluščiti in prenesti na živne činitelje modernega življenja, na narodnosti. Potem bo naš pravni red po zmislu in po besedi v skladu z resničnimi gibanji silami sedanjosti.

"Slovenec".

Cenzor.

Južno bojišče, meseca nov. 1915. Vedno in vedno še čitaš v časopisih, domačih in tujih, pritožbe o strogi cenzuri. Časnikarji vseh strank in struj, ki delujejo pri velikih svetovnih listih, kakor tudi oni, ki jim je odmerjen delokrog pri majhnih lokalnih lističih, vsi še vedno menijo, da še ne nasitijo radovednega občinstva z zadosti svežimi in obširnimi novostmi in zahtevajo v tem oziru še vedno več koncezij. V vojnem času se tem "sitnežem" seveda ne more in ne sme tako vstreti kakor v mirnem, ker bi njih prevelika blebetavost lahko koristila raznim klevetnim sovražnikom, ki si ob naši državni meji zastoj prizadevajo uresničiti svoje hudobne nake. In sleherni teh častitljivih mož, ki polnijo časopisne predale, ima nek svetli strah pred neizprosnim rdečim svinčnikom cenzorja, ki brez usmiljenja črta vse, kar se mu ne zdi primerno za javnost.

Ni moj namen razpravljati tukaj o pravih časnikaarjev in cenzorjev, povem naj prav na kratko, da je i mene doletela tupatam na bojnem polju čast cenzorja, da sem s peresom v roki motril in pregledoval, kaj sme in kaj ne sme z bojišča v notranjost dežele. Seveda moja oblast ni bila bogve kako velika, ker se je nanašala samo na pisma in dopisnice, ki jih je pošiljalo moštvo naše stotnije svojim dragim v domovino. In kaj menite, kako sem se počutil pri izvrševanju tega svojega vzvišenega poklica? Izobno. Nisem bil ravno prehud sodnik, držati pa sem se moral seveda predpisanih določil. Ne lažem pa, ako trdim, da sem v tej svoji službi mnogo pridobil, čital in izvedel marsikaj zanimivega, zaeno pa se čisto tudi neprisiljeno zabaval in smejal prav od srca. Tu sem imel priliko spoznati natančneje dušo in domoljubno mišljenje našega slovenskega vojaka, obenem pa mi je odsevala iz njegovega pisanja skrb za dom, ženo in deco in pa — kar se mi zdi vredno poudariti — brezprimeren patriotizem. Skoro na vsaki dopisnici, ki jo piše naš vojak domov, ne pozabi povedati med drugim, da gre "hvala Bogu Taljanu" slabo.

Za zabavo mi je služilo tupatam to cenzuriranje jako dobro. Je res, da je bilo pisanih mnogo dopisnic monotono, da si čital na mnogih eno in isto, zato so bile pa zopet druge tem zabavnejše in bolj "duhovite". Prepisal sem si nekaj teh dopisnic zadnje vrste v svoj dnevnik in jih podam v naslednjem čitatelju prav dobesečno.

Prva se glasi:

Draga Marjana.

Na tvoj pisem ti bom preci odgovoril ko me prashaš kaj čes nardit s telico, kar predaj jo ker mesu nuceajo in mi jemo vsak dan mesu in je minaja dobra več jest sm se kar zredu vsi pravjo tku in več smo zdaj spet drugam šli pa ti ne smem pisat kje smo ker bi drgač Taljan zvedu, in nimam več tistga kumandanta, je biv pleziar in je prsu drug, kje tudi Kranc. Veš je zlo lušno k mamo kranske oficirje in jih zastopmo kse pogovarjajo in nam dajo be-

fel, piš mi tud če je všenica dobru gratova in če je dimka že povrgva in če je Janžov že ajurikov, posdravi mi vse in tud gespuda in res da mi gre dobro in te lepo pozdravim. Z Bogom!

Janez P.

Kakor je razvidno, se zanima pridni Janez predvsem za svoje gospodarstvo, ne pozabi pa tudi pisati svoji ženki polno novic, ki bi jo mogle zanimati. Slednjič izroči in pošlje pozdravov, kar sem opazil splošno na vseh dopisnicah, ki so romale skozi moje roke v domovino.

Druga dopisnica se glasi doslovno:

Draga Teta

V začetku mojega pisanja vas srčno lepo pozdravim in Strica in Teto Franco in Francelna in vam povem da zdrav sem hvala Bogu in družga novga ni nič tukaj kakor sneg je velik in prov hude bitke so zmiraj kar naprej, ja pa je vender Taljan začev prosit našega za mer za 6 mesecev, naš pa noče nič odnehat in ima Taljan velike zgube, zdaj je biv dvakrat na naš regiment poskusom forikat pa se je hedu vpeku je biv čist ves zbit in je jamrov da smo ga vsi slišal.

Z Bogom

Vaš Jernej K.

Ko sem prečital to originalno dopisnico, me je zanimalo, kdo je ta Jernej K. in odkod ima tako zanimive novice. Dal sem ga torej poklicati k sebi. Stopil je predme rdečeličen orjak, pravi Gorenje, in jaz mu pokažem kartoto:

"Ali si ti pisal to?" — Pokimal je in me radovedno pogledal, češ, kaj mu hočem.

"No, Jernej" sem nadaljeval, "povej mi, kdo ti je pa pravil, da je prosil Lah za premirje, kakor pišeš tukaj?"

Jernej je pomislil malo, nato pa rekel odločno: "Kaprol mi je pravil in on bo že vedel, saj vedno bere časnike, pa tudi z gospodi oficirji večkrat govori."

Posmehnil sem se pritajeno in vele Jerneju, naj odide. Kar sem hotel izvedeti, sem izvedel, in spoznal sem natančneje tudi Gorenjca Jerneja. Veselilo me je oboje in smeje sem prepisal dopisnico v svoj zapisnik.

Zopet druga dopisnica slove:

Draga baba.

Najprvo te prav lepo pozdravim in ta malo in ti dam vedet da sem še živ in Kordinov tud in sva zdaj že 14 dni skupaj pri naši kompaniji in je Kordinov zlo korajžen, oni dan so ga pohvalil elo gospod lajtman ko je šov na uno stran in prinesu sabo štiri talijanske gvare in so djal gospod lajtman da bo eden njegov da bo lahko doma strelav lisice in zajce, pravjo da bo tud medajlo dobiv jest mu zlo prvošim, pa nikar ne misli da se drugi bojimo ko ne bomo nič dobil je pa Lah že bolj šajsar koker mi. Zdaj te pa še enkrat prav lepo pozdravim in Štebelco in Hrastarja tudi

Adijo tvoj

Jože.

Iz navedenih treh dopisnic je razvidno, da preveva naše slovenske fante pogum, dobra volja in da prenašajo z veseljem težave, ki jih stavi nanje težek vojaški stan pred sovražnikom.

Pisma sama govorijo, da naš slovenski vojak ve, zakaj se bojuje, in poroča z veseljem domov o pridobljenih uspehih. Dal Bog, da bi trud teh junakov ne bil brez uspešen in da bi sleherni izmed njih še zdrav in vesel videl svoje drage, katerim piše sedaj iz daljave tako odkrito in neprisiljeno! Cenzor biti tem našim vojakom je pa prijetno in hvaležno opravilo.

A. Š.

SVOJI K SVOJIM!

Rojaki Slovenci iz Chicaga in bližnje okolice! Kadar rabite avtomobil pri raznih prilikah, na pr.: pri porokah, kratih, pogrebih i. t. d., obrnite se na podpisane, ki vas bo točno in zadovoljno postregel.

Jaz stanujem sedaj v sredini naše slovenske naselbine, na: 2107 Coulter St., (med So. Hoyne Ave. in So. Leavitt St.).

Pokličite me po telefonu, bodisi po dnevu ali ponoči: Canal 5889.

Z velespoštovanjem
ANDREJ GLAVAC,
2107 Coulter St., Chicaga, Ill.

Dr. Martin J. Ivoc
Slovenski zdravnik
Physician-Surgeon
Vrhovni zdravnik K. S. K. J.
900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.
Urad sraven slov. cerkve.
Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8.
Chicago telefon: 4895.
Dom 2193 L.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO
Naznanjam slovenskemu občinstvu v Waukegan in North Chicago, da sem ravnokar otvoril prodajalno z obuvalom za moške, ženske in otroke. Blago ali obuvale imam iz najbolj znane in najboljše tovarne "Selz Co." Ker sem kupil blago še od prejšnjega prodajalca, dajem vsled tega obuvale po čisto nizki ceni. Za obilna naročila, obisk in naklonjenost se toplo priporočam.
Matevž Ogrin,
NORTH CHICAGO, ILL.
10 — 10th Str.
Svoji k svojim!
(Adv. No. 16—25.)

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich
SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA
1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicaga, Ill.
Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izobno Hoerberjevo pivo, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj. gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.
Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Ne strašite se!
Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti, ako nedvi.njene, se priprišejo h .lavnici in se tako zopet obrestujejo.
Pri nas bodejte vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzjavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Odhajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred o. njem in tatovi.
Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.
Naše banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.
Odpri to vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA
2236 S. Wood Street
Chicago, Illinois
Telefon: Canal 298.
Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabilila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovenske tiskarne v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicaga, Ill.

Ta Vam bo izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito Vam priporočamo zelo priprave Vplacilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem šepnem formatu in trdo vezane. Polje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Poštnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vsrce gotinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Za zastave, regaliije in vse društvene potrebščine.
Prva in najstarejša domača tvrdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Ave. Chicaga Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Razmotrivanje za XIII. konvencijo K. S. K. J.

Niže podpisani pazno zasledujem in čitam dopise o nasvetih v razmotrivanju glede bližajoče se XIII. konvencije K. S. K. J. Kot vidim iz dopisov, je veliko društev in članov, kateri delujejo na to, da bi se na prihodnji konvenciji vpeljala centralizacija bolniške podpore in s tem obetajo K. S. K. Jednoti, veliko napredka, dober uspeh in zagotovljen dober obstanek itd.

Pregovor pravi, da kjer so dve osebi, je troje mišljenj. Tako sem tudi jaz pri tem popolnoma druga mišljenja. Moje mnenje je to, da kakor hitro se pri naši dični K. S. K. J. vpelje centralizacija bolniške podpore, se bo obenem vpeljalo tudi nazadovanje K. S. K. J. Dobro mi je znana neka druga podpora organizacija, pri kateri so tudi nekatera društva in njih člani na vso moč delovali za tako centralizacijo, kar so tudi dosegli; ali kakor sem slišal na svoja uspeha iz ust modrih in razsodnih članov, kateri spadajo v dotično organizacijo, da dotična Jednota ni s tem nič na boljšem, pač pa ravno nasprotno, da je na slabšem. O tem sem tudi nekoliko sam prepričan, da je resnica, ker je tukaj v Jolietu eno društvo, ki spada v omenjeno organizacijo, pa se je za večje število članov in članov skrilo, namesto da bi napredovalo. Slišal sem osebe, katere so rekly, da so bili primorani društvo pustiti vsled tega, ker so imeli vedno poleg zadosti visokih asesmentov še občutno visoke doklade zaradi bolniške centralizacije. Ako bi do tega prišlo, da bi se kaj takšnega tudi pri naši Jednoti vpeljalo, čaka našo dično K. S. K. J. ravno tak udarec. Le pomislite malo. Asesmente plačujemo že itak dovolj visoke, da ne potrebujemo več zraven nobene posebne doklade, posebno tisti kateri že dolgo vrsto let plačujemo, ker smo že vsi v bolj višjih letih in zdaj bi morali še zraven visokih rednih asesmentov plačevati še visoke centralizacijske doklade, posebno zdaj v tej nezgodni druginji, katere vlada skoro po celem svetu. Tako bi bili tudi člani primorani odstopiti od K. S. K. J., katerim bi ne bilo mogoče plačevati rednih visokih mesečnih asesmentov. Ne rečem pa, da bi ta boln. centralizacija v katerem kraju ne privabila v Jednoto nekaj članov; ali nasprotno bi jih pa na drugi strani veliko več zgubila, saj kdor boče biti pri K. S. K. J. zavarovan proti boleznim, saj se lahko zavaruje vsak posameznik, nikakor pa bi ne bilo prav to, da bi bili vsi člani primorani biti zavarovani proti boleznim. Ako pa slučajno kdo ne bi hotel pristopiti v našo K. S. K. J. samo zaradi tega ne, ker bi mu Jednota bolniške podpore ne plačala, tistega pustite v miru, naj bo sam zase še zaneprej. Jaz vem, da je veliko takih, kateri se z mano ne bodo strinjali, morda me bo še kateri možato zavrnil; ali tega se jaz nič ne ustrašim, jaz bom to prenesl brez vseh občutkov.

Pozdrav vsem članom K. S. K. J. Jenote.

Joseph Panian.

Chisholm, Minn.

Cenjeno uredništvo:—
Vedno bolj in bolj se oglašajo člani s svojim mnenjem za izboljšanje te, ali one točke pravil v korist članstva in Jednote, kar naj bi se izvršilo ter doseglo na naši prihodnji konvenciji. Tudi jaz bi rad nekaj omenil svojim sobratom.

Cenjeni sobratje in sestre K. S. K. Jednote! Zabičajmo si v glavo in zapomnimo si to, da pravila in zapovedi Jednote sloni na članstvu: to smo mi. Vse to postavljamo in naredimo mi in vsled tega se mora to, kar se sklana in za pravila določi — tudi držati brez vsakega nasprotovanja in ugovora.

Zatorej dragi mi sobratje delavci, ker se vršijo ta mesec volitve delegatov, premislite dobro, kakšnega zastopnika, ali delegata si boste izvolili, da bo vas zastopal. Če ste delavci, si izberite svojega pravega delavskega delegata, ker le od njega se pričakuje to, kar vi želite od članstva pri naši K. S. K. Jednoti; to je moje skromno mnenje. Torej mnogo uspeha v tem oziru!

Pri tej priliki omenjam, da bo-

do imeli delegatje XIII. konvencije letos lepo priliko ogledati si naše razne znane slovenske naselbine po Mesaba Range, ali po železnem okrožju. Ne pozabite našega mesta Chisholm, Minn., ležečega ne daleč od vašega zborovanja, Eveletha. Od tam se lahko pripeljete semkaj vsako uro s populnično železnico, ali pa nazaj, ker sta si oba mesta blizu. Naše mesto Chisholm, je, kakor znano popolnoma pogorelo pred 10 leti; tedaj je tudi naša dična Jednota priskočila na pomoč in je pogorelecem (svojim ponesrečenim članom) darovala lepo svoto denarja. — Torej na veselo svidenje tudi tu v Chisholmu!

K' sklepu teh vrstic še enkrat apeliram na vas cenjeni sobratje K. S. K. J., da si izberete iz svoje sredine prave svoje delavske delegate. Želim pri tem tudi jaz, kot večletni član in pričakujem, da bi se to leto naše glavno zborovanje vršilo v pravem delav-sobratem duhu; le potem smo uverjeni in zagotovljeni, da se bo izvršilo to, kar želimo mi člani K. S. K. J. Vsem skupaj kličem: Bog vas živi!

S pozdravom, vaš sobrat

Martin Zalar,
certif. št. 8440.

Joliet, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:—
Dovolite mi, da se tudi jaz nekoliko oglašam o naši XIII. konvenciji. V prvi vrsti sem tudi jaz za to, da se zviša podpora za operacije na \$100 — (sto dol.) ker toliko zahteva skoro vsak zdravnik, ki izvrši operacijo.

Rada bi izvedela še neko stvar in sicer sledečo: G. glavni predsednik nam je v štev. 22 našega glasila pojasnil glede posebne doklade za mesec maj. Sobrat gl. predsednik pravi med drugim, da noben cesar, kralj, ali kak drugi vladar ne more vladati svoje države brez denarja. To je gola resnica; jaz sama tudi ne morem oskrbovati svoje družine brez denarja in ravno zato sem bila tudi jaz zoper ta posebni asesment (če tu di samo na tihem); toda naklada se mora plačati negdele na posameznika, naj isto že lahko plača, ali pa težje. Sobrat gl. predsednik nas vpraša, če imamo pogum se upreti državi, da bi ne plačali vojnega davka ali da bi ne poslali svojih sinov v vojno? Jaz mislim, da bi tak pogum vsakdo kmalu zgubil. Je pa zdaj drugo vprašanje in sicer, da naša Jednota posejanih pravilnih ne bo plačala nikomur posmrtnine in poškodnine, ki bo šel v vojno in bo ondi ubit. Recimo, da bo vojna trajala še par let; v tem slučaju ne bodo zadostovali samo naši sinovi ali samci; država bo poklicala pod orožje tudi mlajše moške, ali družinske očete. Kaj pa potem? Upreji se državi, ne pomaga nič. Ako bo oče padel na bojnem polju, ne bodo dobili otroci in žena nikake posmrtnine za njim; to bo hudo za tako prizadeto družino, ker dosej je posmrtnina kake Jednote edina in glavna pomoč žent (vdovi) s kopico nedoraslih otrok.

Jaz predlagam gg. glavnim odbornikom in vsem delegatom, da naj delujejo z vsemi močmi na to, da se ta važna točka v pravilih popravi. Naša dežela je sedaj v vojni, moramo biti torej pripravljeni na vse, na hudo in najhujše. In če sedaj plačujemo za ta sklad, kako da bi potem nič ne dobili? Saj tega si gotovo ne bo nihče sam kriv, ali da bi si celo same želel v vojno in smrt!

To je, kar bi jaz rada vedela. Če je pa kaka postava proti temu pa ne vem, ker me žene vemo le bolj kuhinjske postavbe; vprašati upam, pa na smem.

Pozdrav do vseh članov in članice K. S. K. J.

Terezijska Kuleto,
članica dr. št. 87.

Razne stvari.

Novi ruski dreadnaught.

Doslej se ni vedelo, da-li se je rusko vzhodnomorsko brodogradništvo povečalo z novimi velikimi ladjami. Sedaj pa poročajo švedski listi, da se je to zgodilo. Gre za štiri najnovejše ladje vrste "Gangut", ki so imele biti po načrtu ruske admiralitete gotove koncem leta 1914. Ker so pa znane običajne velike ruske zakasnitve v ladj-

delstvu, je dvomno, ali so te ladje tudi v resnici popolnoma dovršene in sposobne, da se uvrste v službo. Sedaj leže baje v Hel-singforsu, luki ob severni obali finskega zaliva, ki sploh služi kot zavetišče za vsidrane linijske ladje in oklopne križarke. Luka je močno utrjena in tudi drugače tako zavarovana, da napadov lahkih pomorskih sil sploh ni pričakovati. S štiriindvajsetimi "Gangut", "Poltava", "Sebastopol" in "Petropavlovsk" je rusko baltičsko brodogradništvo dobilo slej največji prirastek. To so prve resnične bojne ladje velikanske ruskega vzhodnega brodogradništva; prostornina znaša 23.400 ton, brzina 23 morskih milj; oborožene so z dvanaest 30,5 cm in šestnajst 12 cm topovi. Posadka šteje baje 1100 mož. Gradbeni material je ruski, dočim je načrte dobavila neka angleška tvrdka. Najmočnejše ojačenje ruskega vzhodnega brodogradništva pa bodo tvorile štiri oklopne križarke tipa "Borodin", ki so še v gradbi in bi imele biti po načrtu gotove prihodnje leto. Te ladje naj bi po velikosti prekašale celo ameriški razred "Pennsylvania", ker naj bi obsegale po 32.500 ton in imele hitrost 29 morskih milj. Tudi oborožba utegne biti močnejša, ker je razen dvanaest 35,6 cm topov določenih še štiriindvajset 13 cm topov kot srednja artilerija.

Ženaka — čevljariki mojster.

V Klosterneubursu je moral čevljariki mojster Rudolf Ehrlich pod orožje. Doma je zapustil ženo, dva pomočnika in nekaj čevljarških učencev. Njegova žena se je v teku časa priučila čevljarške obrti v toliki meri, da sedaj popolnoma nadomešča svojega moža, in njeno čevljarstvo delo je, kakor se zagotavlja, še mnogo boljše, kakor marsikateri izučeni in dobrega čevljarjskega mojstra. Žena je s čevljarškim delom preobložena.

Trdnjave v bodočnosti.

Nasprotno trditvi, katero je danes čuti dostikrat, namreč da v bodoče ne bo treba več trdnjav, ki so se v tej vojni obnesle slabo, izvaja francoski časnik v "Revue Hebdomadaire", da bodo vedno potrebne trdnjave v obrambo dežel. Seveda bodo morale biti drugače urejene. Trdnjave v bodočnosti ne bodo imele okopov, ne nasipov, pa tudi ne kazemat. Pač pa se bodo vili v okolici strateško važnih točk, ponajveč okoli v to označenih mest, ki bodo delala važne zveze, natančno proračunjeni koncentrični strelski jarmi ovipetao in shrd hrdl lu luua ki, kateri bodo zavarovani z žičnimi ovirami in globokimi zveznimi jarki. Vse obrambne črte bodo pozidali uporabivši vse izkušnje in tehniške napredke. Tako bodo vzdane baterije, ki bodo streljale po globokih in dosti prostornih jarkih in onemogočile vsako približevanje. Razven tega bodo pripravljene zavetja, skladišča, laboratoriji, električne centrale, vse pod zemljo ter po gosti mreži galerij zvezani med seboj. Vsa poslopja bodo izvedena tako, da bodo nudila kolikor mogoče malo strelnih ploskev in tako dala težkim topovom kolikor mogoče malo možnosti do uspeha.

Lakotna bolezen.

Štabni zdravnik dr. Strauss, ki deluje v zasedenih rusko-poljskih krajih, poroča v "Wien. Klin. Wochenschrift" o lakotni bolezni, ki jo je našel med tamošnjim prebivalstvom: Bolezen se javlja v popolni oslavitvi telesa. Noge so močno otekle, ravnokatko zgornji del telesa; izlivi v prsno in trebušno duplino spominjajo na ledvično vodenico. Ako so bolniki prepuščeni sami sebi, umirjejo; ob pravilni prahrani pa otek polagoma izginja in ljudje se popravijo in ozdravijo. Vsi dotični bolniki so pripadali socialno in higiensko najnižje stoječim slojem, ki so se cele mesece preživljali s samim krompirjem. Beljakovin je bilo v njihovi hrani absolutno premalo. Brez beljakovin nikakor ni mogoče živeti, najmanjša mera beljakovin se ne da nadomestiti z maščobo ali ogljikovimi hidrati. Krompir pa vsebuje premalo beljakovinskih snovi; enostranska krompirjeva hrana je zato čisto neprimerna.

Doati je bogatih ljudi na izkušnjih, ko si v bedi niso zamogli še skorjice kruha parivoščiti.

NA PRODAJ.

Na prodaj imam raznovrstno pohištvo in sicer: dve postelji s celo opravo, 1 jedilna miza, 1 miza za "front" sobo, 1 velika peč za plin, 2 omare za perilo in obleko, 2 karpeta (preproge), eden v velikosti 10 x 12 čevljev, 1 pa 9 x 10 čevljev, 3 tapecirane stole za "front" sobo, 1 otroški voziček, 1 "Victrola" gramofon in 22 plošč slovenskih, čeških in angleških. Vse to blago se proda po ceni zaradi selitve.

Vprašajte pri
MRS. RIBNIKAR
— 2233 H. 23 Street —
Chicago, Ill.
(Advertisement No. 23—24)

NA PRODAJ

imam farmo obstoječo iz 60 akrov zemlje, ki leži ob cesti. Tekoča voda. Zidan hlev velik za 30 glav živine. Železniška postaja, katoliška cerkev in šola vse v bližini. Izčiščene zemlje je 50 akrov, 10 akrov pa obdelane, ali razorane in obsejane. Hiša ima 4 sobe; poleg tega je tudi hlev za prašiče s kuhinjo za kuhati prašičem. Posestvo je vse ograjeno z žično ograjo. Prodajem to farmo vsled družinskih razmer.

Za podrobnosti pišite na
PAUL MARN,
P. O. Willard, Wis. (Clark Co.)
(Advertis. No. 23—24.)

TEL: CANAL 687.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY
1816 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinjel! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro maslo, ali kisló smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pastilizirano; dobivam ga naravnost od fermerjev. Mleko je preje natančno prekušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej farantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mleko rožvamam po hišah točno vsak dan na pravem času.

Za obilna naročila se tople priporočam:

FRANK GRILL,
slovensko-hrvatski mlekar

GENJ. ČLANI IN ČLANICE
TER ČITATELJI! Kupujte pri
trgovcih in podpirajte trgovce, ki
oglašujejo v našem listu!

KONVENCIJA K.S.K. JEDNOTE

v Eveleth, Minn.,
meseca avgusta, '17

Minneapolis, St. Paul in Sault
Ste Marie, "Soo Line" železnica
ponuja gg. delegatom te konvencije najboljšo postrežbo
pri vožnji na železnici med Chi-
cago in Duluthom.

Vlak odpelje redno vsak dan iz
Chicago ob 5:30 popoldne z Grand
Central postaje na Harrison St.
in 5. Avenue.

Kupite torej vožnje listke za
"Soo Line" železniško progo.

J. C. POND,
A. G. P. A.
Chicago, Ill.

Lastujte farmo, kjer far-
merji napredujejo.

Upper Wisconsin
The Cloverland of America

Zakaj se izmučiti v prenapolnjenih krajih, ako morete z lastnim trudom lažje in hitreje napredovati, ako lastujete farmo v neprekosljivem okraju severnega Wisconsinu.

Ta nov pristor je bil odprt lepe pred tremi leti naseljenec in mi damo vam posebno nizke cene, da boste kmalu izplačali. Obroki so posebno ugodni ter vam prijateljsko pomagamo, da se ustanovite.

Wisconsin je ena najbogatejših farmarskih držav. Drjavna statistika dokazuje, da se tu dobi na akro več pridelave, kot na katerikoli drugi državi.

DVE BREZPLAČNI KNJIGI POVESTA VSE. — PIŠITE PONJU.

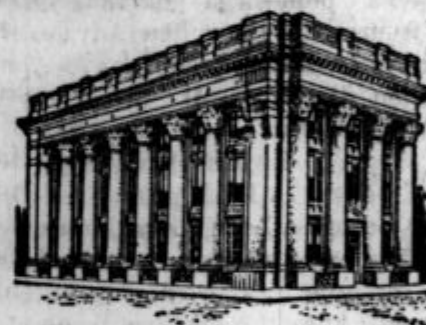
Knjigi sta "Farm Homes in Upper Wisconsin" in "Happy Homes in Happy Land". Vsebujeta popoln popis posestev, map, slik in poslopij, itd. in več pisem onih, ki so se pred par leti tja naselili. V teh knjigah so označene naše cene in plačilni pogoji. Čitate ti knjigi. Izprevideli boste nove čudeže in možnosti v novi deželi. Pišite še danes zvečer. Jako napredna slovenska naselbina se nahaja na naši zemlji. Imena in naslovi par teh zadovoljnih oseb vam poljemo, ako zahtevate.

MATH CESAR, lokalni slovenski prodajalec.
A. R. CODE, L. and Sales Manager
1324 Otis Building Največji lastniki zemljič v Wisconsinu. CHICAGO, Ill. (1929 K.)

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857

Nacijonalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14.000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8.500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, 3%
ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

USTANOVLJENA L. 1852.

Nikar ne pošiljajte nam denarja v svrhu pošiljatve
v Avstro-Ogrsko

IN SIOER DO TEDAJ, KO VAM NAZNANIMO, DA JE ZOPET
MOGOČE POŠILJATI DENAR V STARI KRAJ.

Prva-Druga Narodna Banka, v PITTSBURGU, PA.

Med tem sprejemamo denar na hranilno vlogo, za katero plačujejo obresti.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK
Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Lastno poslojpe.

ZA ADRIJO...

Povest iz uskoško-benečanskih bojev. — Pisala Lea Fatur.

(Nadaljevanje).

XXXII.

Pred Senjsko luko, pred Artom, se usidra galeja. Jutro je sveže, krasno. Kako se preliva Adrija v zlatem modrilu, kako divno vstaja Krk iz voda... O pota po Adriji, po zrcalu večne lepote! Ti je žal po njih, Venier! Se oziraš na Krk — po pomoč! Ne. Več ne prosi Venier rabljev, ne kolne, se ne trese. "Alma! Cecilija!" hiti rahel vzdih žrtve uskoškega maščevanja v mlado jutro, oko pogleda polno upanja, na cerkvico na Artu. Veliko in svetlo se odpira pred Venierovo: "Ena sama beseda," je rekel Foscari. "Ena sama solza... Gospodu ni treba let kसानja." Ena sama solza... Grenka teče po upadlem licu Benečana: "Vzemi, Gospod, žrtev življenja za pokoro za moje hrebljenje!"

Srebrnokrili galebi poletavajo nad morjem, se spuščajo na srebrno zibel. Jutro je sveže, krasno, polno obetov, nad Veselo hite čolni iz luke, razpenjajo se jadra na daljšo pot. Ponosno moli Senj svoje stolpe in zvornike v zrak, ponosno hodi Senjan, veselo šume Senjanke pri vodnjaku, na cilnici. Pisane gruče se zbirajo, se krečejo po strni stezi pod Nehajgradom, se spuščajo v čolne. Po senjski Dragi, ob Adriji, se slišijo vzkliki veselja: "Oprana je čast Nika Hreljanoviča, maščevana Zorina sramota!" Cela galeja, nakrcana blaga, je plen junakov. In topovi, puške, smodniki... Na bregu, v lice Senja in Adrije, so obglavili Veniera, uskoško krvopijca. Zdaj kurijo in peko, zdaj se radujejo ob bregu junaki... Venierjevo truplo čaka zasmeha Senjank glava in na sedminski mizi... Tak glas prebudi sivo mater Hreljanovičev, prebudi blede Zoro. Siva mati vzame palico, se giblje po strni stezi, da objame mlajšega sina, ki je maščeval starejšega. Zora posluša, gleda hiteče, ne domane, stopi na kulo sv. Save. Govore, da se je vrnil brat. Zakaj ne pride? Kaj delajo tam pred Artom? Plah bega dekliski pogled po zeleni gladini morja, po kamnitem bregu. Jutro je sveže, krasno. S skal se priklanja kobilje, iz drag dehti rožmarin, v zboru pojo ptice, poje deček v čolnu pod kulo. A v skladno naravno pesem grmi uskoška davorija, v mehke pomladnem vzduhu se trese odmev človeških strasti... Kaj gledaš tako plaho, Zora? Senjanka si, sestra glasovitga Uskoka. Kaj mižiš? Radovati se moraš ob takem pogledu: Pestra je slika maščevanja pijanih Uskokov. Ob bregu velika ponosna galeja — okrog nje male uskoške enojambornice, na bregu ognji, miza... Uskoki vrte raznje, peko jance, nalivajo vino — nazdravljajo nečemu na mizi... V črnih krilih se zbirajo žene vdove ob nečem pri velikem kamnu... Pljujejo — psujejo... Kaj mižiš, Zora? Senjanka ni rahla na benečanska donna. Žene so to, ki so raztrgale Rabatovo truplo... Vdove, zapuščene matere. Kaj mižiš, Zora? Pogled in raduj se: kar psujejo žene, je Venierovo truplo, kar zasmehuje Uskoki pri svoji pojedini, je Venierova glava...

Močan je Juriša, premagal je Benečana. Bodi tudi ti močna, Zora, bodi nekdanja Senjaninova sestra. Padel je Venier, pada ugle, ki ti zastira dušo, Zora. Vse minulo je kot sen — ti si Senjaninova sestra. Z vriskom in petjem prijadrajo v luko. Hiti bo ves Senj junakom v pozdrav. Nadiči se, Zora, maščevana je tvoja sramota, maščevan Foscari. Naj miruje zdaj krvava sene, zadnjo solzo sponinu! Pozabljeno bodi! Uskoška nevesta, hči, sestra, hrani solze za prihodnost, ki zgrne novo benečansko maščevanje na uskoško. O krasna je pesem, uskoška pesem... A žalosten je njen konec, Zora... Nadiči se! Hiti, kot nekdanj, bratu naproti, maščevalca tvoje časti razveseli. Kratko je življenje — večni, slaven spomin... Da si doživela, mati, današnji dan! Toda saj ti slišiš — in dvigaš glavo v rakvi. Dvigajo glave slavni dedje, vojvodi... Zbuja krik, ki odmeva od Strmece, hiti do Čresa:

"Zdrav, Juriša, solncece naše! Zdrav, naša dika, naš zeleni lavor!"

O solncec je dan maščevanja!

Poletavajo galebi... Lete s krikom preko jate črnih galej ob Reki, ob Senju. Oj ti Adrija! Benečanska sužnja si! Ne drži po tebi sv. Juri, ne plapolaj sv. Vid. Plaho beži ribiški čoln ob bregu, raz sv. Marka na Čresu groze topovi. Oj ti Adrija! Uskoška zibel in pot! Zarela je grmada Nika Hreljanoviča, svetila do Dunaja, do Benetk... Zato leži oblak preteče vojne nad Primorjem. Zda se ogiblje Uskok vabljive gladine. Za kramp in kladio je prijel Primorec. Po nezložni poti gorovja stopajo natovornjene mule in osliči. Nosijo Senjanom, Rečanom, žito, blago, olje. Po trdnjavah se vse giblje. Nastavljene so topovi, urne roke popravlja jo sled zadnjih benečanskih napadov. Na hrbtu nosijo žene težke lodrice po strni stezi. Zalivajo apno, si brišejo pot. Oj vroče je! Boga mi! A sveti knez je ukazal pripraviti se. Na gori Triglavi, na Učki in Velebitu se oglašajo vile. Stiskajo se pesti po Goriškem, Kranjskem. Uskok brusi nož, sabljo, drgne dolgocevko. Pridite, Benečani, po uskoška jabolka, po dobro jutro... Često jašeta v spremstvu oboroženih slug po Primorju senjski stotnik in karlovski podgeneral. Pregledujeta trdnjave, bodrita delavee. Na strmini Trsata se zagleda juški Volk Frankopan v Adrijo, v Čres. Spomin moči prednikov, uprihodnje slave mu polnita ponosno dušo. Vrta se kolo časa, vrte se dogodki, kaj ni potreba Hrvaški domačega vladarja? Kaj ni potreba Hrvaški domačega vladarja? Kaj ni treba, da se združi ves slovanski svet v opori zoper Turka, Nemca in nenasičnega Benečana? Ali je daleč, ali je visoko Frankopanu do žezla in venca? Ne bi branil njegov meč v železni roki te pokrajine, ne bi užival bedni narod miru, blagostanja? Izbrisal bi madež Evrope... Ni previsoko, ni predaleč Frankopanu do prestola, do pravice. Toda... Usoda, ki nas vleče neustavljeno, nas svari v našem pogubnem delu. Ciganka je bila, ki je ustvarila ponosnega junaka, ki mu je prerokovala v licu Adrije, pred svetlo družbo plemičev:

"Plen drznih misli si, knez Frankopan. Kar snuje oče, udelevi sin... Zadnji Frankopan svetel blisk... Blisk posveti naglo in premine. Zadnji Frankopan osvetli z drzno nakano slavni rod in — premine... Ne vprašaj, kako, svetli knez... Visok je lavor, trnjev kraljevi venec. Ovijata rabljevo sekiro..."

Poskočil je konj pod zamahom ponosnega jezdeca. "Prokleta nesramnica, rabelj naj ji izdere jezik!" so vpili plemiči. S pasjimi biči, z ostroboimi psi so se bližali sluga. A Frankopanov mig je ustavil srdite. Kot je prirastla nagloma iz tal, tako je izginila ciganka, a njen svareči glas opominja večkrat Frankopana. V ime božje! Nihče ne premore Boga! Toda rabljeva sekiro... Predzrna beseda, ki ga moti, ga bo motila ob urah, ko slavi Frankopan zmago nad sovražniki... Zadnji Frankopan... Kateri? Njegov sin? V ime božje! Nezdružno je zvezano svetišče na Trsat, cerkve po Primorju, z dušo Primorca, nezdružno je zvezano hrvaško svetišče z imenom Frankopan. Dokler stoji blaženi Trsat, dokler deli Marija milosti, dokler romar pobožen romar na sveto goro, dokler živi Hrvat, bo živelo ime Frankopanov. Da padeta z Nikolajem v drugi benečanski vojni, bo slavil ribič njuno ime v pesmi, kot proslavlja Ivana, Bernardina... Ej mletačke galeje, težka usoda bednega Primorca, Hrvata!... Teško postaja Volku. Z bratom Nikolajem stopita v Marijino svetišče, sklonita glavi: Ti Sveta, Prečista! Kraljica Adrije, Morska zvezda! Ohrabri našo roko, da steremo sovražnike, da čuvamo Primorje!

Trta ovija Orlovičevo hišo, na balaturi žare klinčki, na stenah dvorane so leskeče orožje, na mizi se peni bakarska vodica. V nizke glasove junakov se meša tenko škripanje vezanih opančičev, ob vsaki kretnji Senjaninove Zore se zasvetijo dragulji, zazvene upletnjaki. Živo žari dekliski obrazek, ko streže bratovim dragim go-

stom: Frankolu, Daničiču, Hreljanoviču, senjskemu podstotniku in reškemu stotniku, ko gleda draga brata. Poleg skromnega redovnika sedi Juriša. Obrli se je, oblekel hastjo, si nadel dragoceno orožje, se pokrli s sobolovko, si zateknili mošnjo zlata za pas. Drzen usmiev na ponosnih ustnih, poslušna Juriša goste, posega s krepko besedo v govorjenje, sledi sestri z ljubečim izrazom v modrem očesu.

"Na zdravje ti bilo, Vinko!" vstane Frankol. "Zarela je tvoja grmada do Dunaja, do Benetk. Njen plamen je prebudil benečanske sove in skovirje, da večje po vsej Evropi o našem barbarstvu. Nad Senj se pa ne upajo... Priplule so galeje. Primorec kaže Pasqualigu osle. Vse dobimo po suhem, dragi don Filippo... Ha, Benečani, naučimo vas, po čem je mast — diše vam naše soline, naše šume, naše morje... Mi zidamo, se pripravljamo. Boga mi! Radujem se te vojne kot svatbe. Zorica moja, po vojski ti radi izpuste ženina."

"Tako moje grešne duše! Še enkrat stopim pred senat, povem škiljavemu dožu resnico, zahtevam Milanšiča."

"Molči, Štefan! Ne kolni po svoji poganski navadi, pusti kraške vojake doma, pij vodico in povej, zakaj sečeš oljenike in dreve po reški okolici?"

"Strela božja! Star vojak vpraša tako neumno! Da se ne skrje med drevje prokleta benečanska zalega."

"Krščansko govoriš, Štefan. A vidi se, da imaš slabo vest. Goto vo si povedal predebele dožu in senatu. In Jurišu si pomagal! Zmaščujejo se nad teboj in nad Frankopanom. Hej, Frankopan! Na zdravje mu! Krasno šalo je naredil."

"Da," se nasmehne de Leo. "Vedel sem. Ko ste prišli junaki z benečansko galejo, ko ste jo privezali na mostišče, postavili benečanske topove na obzidje, Venierovo glavo na Mala vrata, čes: straži Adrijo, admiral! — tedaj sem rekel sam sebi: Nasmehne se Frankopan tej vragoliji. In res. Veste kak hrup je vstal na Benečanskem: Admiralova glava na kolu, galeja zaplenjena, oropana, moštvo pobito. Le krvavo maščevanje opere to sramoto! so prisegali. Nad Senj! so klicali na trgu. Nad Senj! v senatu. In dož je Venierov svak. Nad Senj! je zahteval dož in njegovi prijatelji. Branila sta ompej Giustiniani, ki ima sicer samo eno roko, a več pameti kot deset tistih jezicnikov, branil je Barbarigo. Opozarjal je, da so začeli že vojno s Španijo."

"Saj sklepajo že mir na vseh koncih, da morejo lažje nad nas," se vtakne Frankol vmes. "Da je najbolje potožiti se v Gradcu, zapreti nadvojvodu z vojno, ako noče kaznovati Uskokov."

"Aha! Uskoke raz breg — to jim diši! Pa v Gradcu so pokazali hudičem osle..."

"Molči, Štefan," posvari Frankol. "Pusti, da govori dični naš de Leo, ki ni pozabil med pogani krščanske govornice."

"Hodi k vragu, Frankol, pisker se roga loneu..."

"Bembo je ropotal na graškem dvoru. A tam je bil naš dični Nikolaj, da poroča nadvojvodu o benečanski nasilnosti, uskoški bedi. Tam je bil karlovski general Volk Eggenberg, kateremu je pokazal naš položaj podgeneral Volk Frankopan. Velikaša sta svetovala vojno. Natančna poročila naj pošlje Ferdinand zborom treh vojvodin. Ivan Sforza, grof od Porečja, da se pregleda nemudoma goriška trdnjava. Na Trsat sta prišla dva puškarska mojstra. Tolmin je dobil vozove streliva, Gorica dvesto mušketirjev, petdeset meščanov orožje. Kranjska je poslala nekaj strelcev in petdeset najemnikov z dvojno plačo v Gorico. Zbor grofije mora preskrbeti tritisoč goldinarjev za ostalo plačo vojakom na Furlanskem." — "In Trst? Dovolil je po tisoč goldinarjev skoz dvajset let za zidanje trdnjave" — se ponese Frankol. — "Vem," nadaljuje de Leo. "Nadvojvoda piše dolge referate za stanove, našteva praske, ko se ponavljajo že kot dvajset let; našteva zločine: Soča naj bo meja, Palmanovo so sezidali Avstrijci v zasmeh. Pravi jo, da nima Avstrija moči, da brani svojo obalo pred zunanji sovražniki. Zato naj proda Gorisko, Istro s Trstom in Senjem."

(Dalje prihodnjič.)

Kdor ima slabo vest, ima tudi slabo spanje.

Kdor preveč rad govori, ta misli premalo.

Izobrazba ne pomaga človeku dosti, če noče spoznati in vporabiti ugodne prilike, kadar se mu ponuja.

MARIJA SLUGA
1828 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4730.
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ugodno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ohrskim Slovenkam.

Prva in edina slovenska trgovina
z OBUVALOM (OBVLJI)
v Chicagu, Ill.
Andrej Ogrin, lastnik
1845 W. 22. St., Chicago.
Se toplo priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom.
Svoji k svojim!

Zadnja prilika

da lahko kupite

BOND

"Posojila za Svobodo"

prve izdaje je nepreklicno do

petka, 15. junija

Vpišite torej še Vaše ime

V častni seznamek Ameriških
Združenih Držav!

Vse, kar je za to treba je

En dolar

da že lahko podpisete s to svoto bond za \$50.

Vprašajte vašega bankirja, poštarja, ekspresnega agenta ali trgovca.

Ta Vas bo o tem podučil.

Ne zamudite te zadnje prilike!

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA \$1.00

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Tukaj je vreden pregovor "Takošnja pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprtje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so opomini, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčisti čreva, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in želodec, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih napadalcev. V gor omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodec, pri ženskih prejemah življenja ali pri premoregarih v premorskih okrajih itd. to zdravilo je priznano neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi pripravami. Pripravljen je iz grenkih rastlin, bilk in skoraj neprecenljive zdravniške vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celo najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

Trinerjev obliž

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poškodbe, razpokline, otekel in ohrome vrat, itd. zelo krepilno za utrjene mišice po trdnopolnem delu ali za utrjene noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c, v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjev olajšatelj kašlja

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronchitis, nadubo, itd. Cena ista kot za obliž.

Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

Indelovalec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS